



DIRVA

THE FIELD
Nr. 93
Gruodž.-Dec. 8, 1958
Cleveland, Ohio

LIETUVOS NAUJIENŲ ATRANKA

Aukštąjį mokslą galės eiti tik išrinktieji

NORI ISSKLAIDYTI STUDIJŲ CENTRUS IR STUDENTUS. — GALI NUKENTETI KAUNO IR VILNIAUS AUKSTOSIOS MOKYKLOS. — KĄ ŽADA LIETUVAI SEPTYNMETIS PLANAS?

Maskvos valdžios numatomoji švietimo reforma aukštąsias mokyklas paliečia panašiai kaip ir vidurines.

Numatoma beveik visiškai uždaryti duris į aukštąsias mokyklas tiesiai iš vidurinės mokyklos išeinantiems ar išeisiantiems jaunuoliams. Reikalaujama, kad kandidatas į aukštąjį mokslą būtų jau kurį laiką dirbęs gamyboje. (Kai, ir jei, bus įgyvendinta vidurinių mokyklų reforma, tai tik privilegijuotieji internatininkai galės būti baigę vidurinį mokslą būdami apie 18 metų amžiaus. Visi kiti, kol jie, bedirbdami įmonėse, vakarais ar korespondenciniu būdu prieis iki vidurinio mokslo baigimo, net ir kariuomenės tarnybos neskaitydami, bus sugaišę iki gerokai po 20 ar net arti 30 metų amžiaus).

Aukštojoje mokykloje, pagal naują planą, taip pat visas svario centras numatomas skirti tik vakariniam ir neakivaizdiniam mokymuisi, kur nors bedirbant. Išimtis tik toks technikos ar chemijos specialybėms, kur reikia daug teorinio ir laboratorinio darbo. Čia pirmieji dveji ar treji metai numatomi palikti "dieninio mokymo būdu, atsiitraukus nuo gamybos", bet užtat baigiamieji metai (kiek jų beiseitų) turės būti jau sujungti su atitinkamu darbu įmonėse. Į medicinos institutus numatoma bepriimti tik tuos, kurie prieš tai bus kurį laiką dirbę kaip pagalbinio medicininio personalo nariai ligoninėse bei ambulatorijose.

Aukštosios žemės ūkio mokyklos turėsiančios būti sujungtos su mokomaisiais pavyzdiniais ūkiais, kur studentai dirbtų ūkio darbus ir mokytųsi tik prisitaikydami prie žemės ūkio sezonų darbų laisvesnių protarpų.

Aukštųjų mokyklų skaičius numatomas didinti Sibire, Tolimuosiuose Rytuose, Vidurinėje Azijoje, tuo pačiu metu — pašalinti nepateisintą aukštųjų suitelkimą Maskvoje, Leningrade, Kijeve ir kai kuriuose kituose miestuose.

Lietuvai čia irgi gali būti pavojus, nes yra išgarsinta, kad ir Kaune veikia net 12 aukštųjų mokyklų... Studentijos, ypač Lietuvoje, daugiausia Vilniuje kaip dabar, vien tik besimokančios, nepirštos prie fabriku, susikoncentravimas sostinėse, galbūt, pasidarys nepaprastus ir politiškai... Saugiau tą neramų elementą nublokšti į Sibirą, arba laikyti be savitarpinio kontakto, išsimėčiusi darbovietėse ir tik naktimis sėdinti prie knygų...

Visos šios sąlygos bus patogios geriau atrinkti studijuojančius ir politiškai, turint prieš akis plane ypatingai pabrėžiamą tikslą, kad "Aukštąsias mokyklas turi baigti žmonės, gerai įsisavinę specialybę, aktyvūs ir karšti Lenino idėjų ir komunistų partijos politikos gynėjai".

SEPTNMETIS PLANAS LIETUVAI

Paskelbtajame septynmetio plano projekte Lietuvai numatomi tokie pareigojimai:

Plėsti industrializaciją, ypač mašinų gamybą, lengvąją, maisto

1.7 karto, žuvis — 1.7 karto). Žemės ūkyje — grūdų išauginimą 1.5 karto daugiau, cukrinių runkelių — 1.7 karto, bulvių maždaug dvigubai, linų pluošto 1.6 karto, mėsos — 1.5 karto, pieno — 1.8 ar 1.9 karto.

Tai pranašystė septyneriems metams. Šimet pieno padidėjimas 1.4 karto buvo numatytas per septynis mėnesius, bet pranašystė neįvyko.

POLITINIS SPEKTAKLIS

Vilniaus Dramos teatre prieš kelias savaites pasirodė naujas jauno rašytojo Vytauto Rimkevičiaus veikalas "Vandens Lelija". Anot Justino Marcinkevičiaus (irgi iš jaunesniųjų rašytojų), šis veikalas esąs "herojinio tipo", kuriame rodoma melė naujai tvarkai ir ypač neapykantai senajai. Salia tokios politinės meilės ir neapykantos herojaus, rodomas ir "senosios pasaulėžiūros" atstovas — "smetoninės armijos karininkas", kuris parodomas ne toks jau kvailas, bet ir nepergudrus: kad herojui visgi nebūtų persunko jį "nugalėti".

Ta proga pastebima, kad pastaruoju metu teatrui Lietuvoje žiūrovus maitinę publiką ne visada juokingomis komedijomis. Agitpropo akimis, šis veikalas esąs geresnis.

SUSITVARKĖ NEW YORKO AMERIKOS LIETUVIŲ TARYBA

Gruodžio 1 d. įvykusiame viešiniame New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos susirinkime buvo grąžinta teisėtą tvarką. Nelegali šios organizacijos padėtis tęsėsi visus metus: paralyžavo veiklą, kompromitavo bendro darbo idėją.

Prie tokios padėties šią organizaciją privėdė socialdemokratų užsispyrimas į Tarybos vadovybę praversti savo grupės žmogų adv. Kęstutį Michelsoną, kuris dėl savo praeities prokurorinės veiklos, neigiančios Lietuvos nepriklausomybę ir tuo būdu prieštaraujančios Amerikos Lietuvių Tarybos pagrindiniam uždaviniui. Šis socialdemokratų užsispyrimas, remiamas Sandaros ir net Katalikų Federacijos atstovų, eilę metų drumsdė darbo nuotaiką ir kliudė Tarybos veiklai.

Pagaliau buvo prieita net prie to, kad socialdemokratų atstovai, nepajėgdami apginti politiskai ir moraliai susikompromitavusio savo grupės siūlomo žmogaus Kęstučio Michelsono, praeitų metų Tarybos visuotiniame susirinkime, išplūdo tautinę srovę, įžeidinę jos žmones, išniekino jos darbą. Socialdemokratų nepardžiūs pakankamai geros valios atšaukti įžeidinėjimus ir kitoms Tarybą sudarančioms srovėms nedarant dėl to reikiamų išvadų, padėtis tiek įsiaištrino, kad Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovai turėjo apiešti Tarybos posėdį. To ir trūkio kitų srovių (Socialdemokratų, Kat. federacijos ir Sandaros) atstovams! Jie tuoj, Tautinės Sąjungos atstovams nedalyvaujant susirinkime ir nesiūlant kandidatų, įvykdė Tarybos valdybos "rinkimus" ir patys "išrinko" Tautinės Sąjungos atstovus į Tarybą. Išrinktieji nebuvo įgaliojami Taryboje atstovauti Tautinei Sąjungai.

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos atstovai nepripažino neteisėto išrinkimo, reikalavo atstatyti New Yorko Amerikos Lietuvių Tarybos teisėtą padėtį, išrenkant pirmininku Tautinės Sąjungos nominuotą asmenį, nes pagal eilę pirmininkavimo teisę ir pareigą išpuolė tautinei srovei.

Paskutiniame susirinkime, įvykusiame 1958 m. gruodžio 1 d., Tautinės Sąjungos atstovų teisėti reikalavimai buvo priimti dėmesin, išrinkta ateinančiai kadencijai nauja Tarybos valdyba, Tarybos pirmininku išrinktas Dr. E. Noakas, Tautinės Sąjungos nominuotas atstovas. Tuo būdu New Yorko Amerikos Lietuvių Taryba atstatė teisėtą tvarką.

Dabartinei kadencijai į Tarybą



Vakarų Berlynui besirengiant burmistro rinkimams, Rytų Berlyne buvo švenčiama 10 metų Berlyno padalinimo sukaktis. Atkreiptas dėmesys į paradą vedančio sunkvežimio viršų: ten kautynėms parengti kulkosvaidžiai. Vėliau joje įrašas: "Tegyuoja revoliucija!"

bos vadovybę išrinkti šie asmenys: pirmininku — Dr. E. Noakas, vicepirmininkais — A. Varnas ir P. Montvila, sekretoriumi — S. Aušrotas, išdėtininku — S. Briedis, finansų sekretoriumi — S. Lūšys ir izdo globėjais — J. Sirusas ir B. Spūdienė. P. Kr.

IŠ L. N. FONDO POSĖDŽIO

Lietuvos Nepriklausomybės fondo posėdyje, New Yorke, kuris įvyko lapkričio 30 d. E. ir V. Čekų bute, Woodhaven, N. D., buvo gyvai išdiskutuota ir išspręsta daug svarbių, fondo veiklą liečiančių klausimų.

Posėdy dalyvavo Lietuvos Nepriklausomybės Talkos pirm. V. Rastenis, kuris išsamiai apibūdino LNT nuveiktus darbus bei artimiausios ateities planus.

ALT Sgos Rytų Apygardos pirm. V. Abratis padarė pranešimą iš baigiamos organizuoti tos apygardos veiklos, kuri galutinai bus įkurta gruodžio 13 d. New Yorke įvyksiančiam visuotinam ALTS Rytų Apyg. narių suvažiavime.

LNF izd. K. Siliūnas supažindino su fondo kasos stoviu, prabėždamas, kad LNF rėmėjų sąrašas kasmet didėja.

LNF valdybos nutarimu paskirta:

300 dol. — akcijai Tolimuose Rytuose;

200 dol. — Lituanus žurnalui paremti, kuris dėka gausu jaunųjų akademikų, yra didėję tūk. Lietuvos laisv. bylos kėlime;

100 dol. — Europos universitetuose studijuojantiems lietuviams pašalpa ir 75 dol. ABN veiklai paremti.

Posėdžini pirmininkavo LNF pirm. Antanas Senikas.

• Jonas Jakštys su žmona Irena ir dukra Jūrate, gruodžio 6 d. atvyko iš Muencheno, Vokietijos į JAV nuolatiniam apsigyvenimui ir laikinai sustos pas A. ir D. Senikus, Great Neck, N. Y., 24 North Rd. Tel. HU 7-5407. J. Jakštienė ilgą laiką buvo Muenchene Amerikos Balso tarnautoja.

• Australijos Lietuvių Bendruomenės atstovų suvažiavimas įvyks gruodžio 28-30 dienomis Melbourne. Jame bus išrinkta nauja vadovybė.

• Prancūzijos Lietuvių Bendruomenės valdybą sudaro: kun. J. Petrošius — pirm., P. Klimas — sekr. ir R. Bačkis — išdėtininkas.

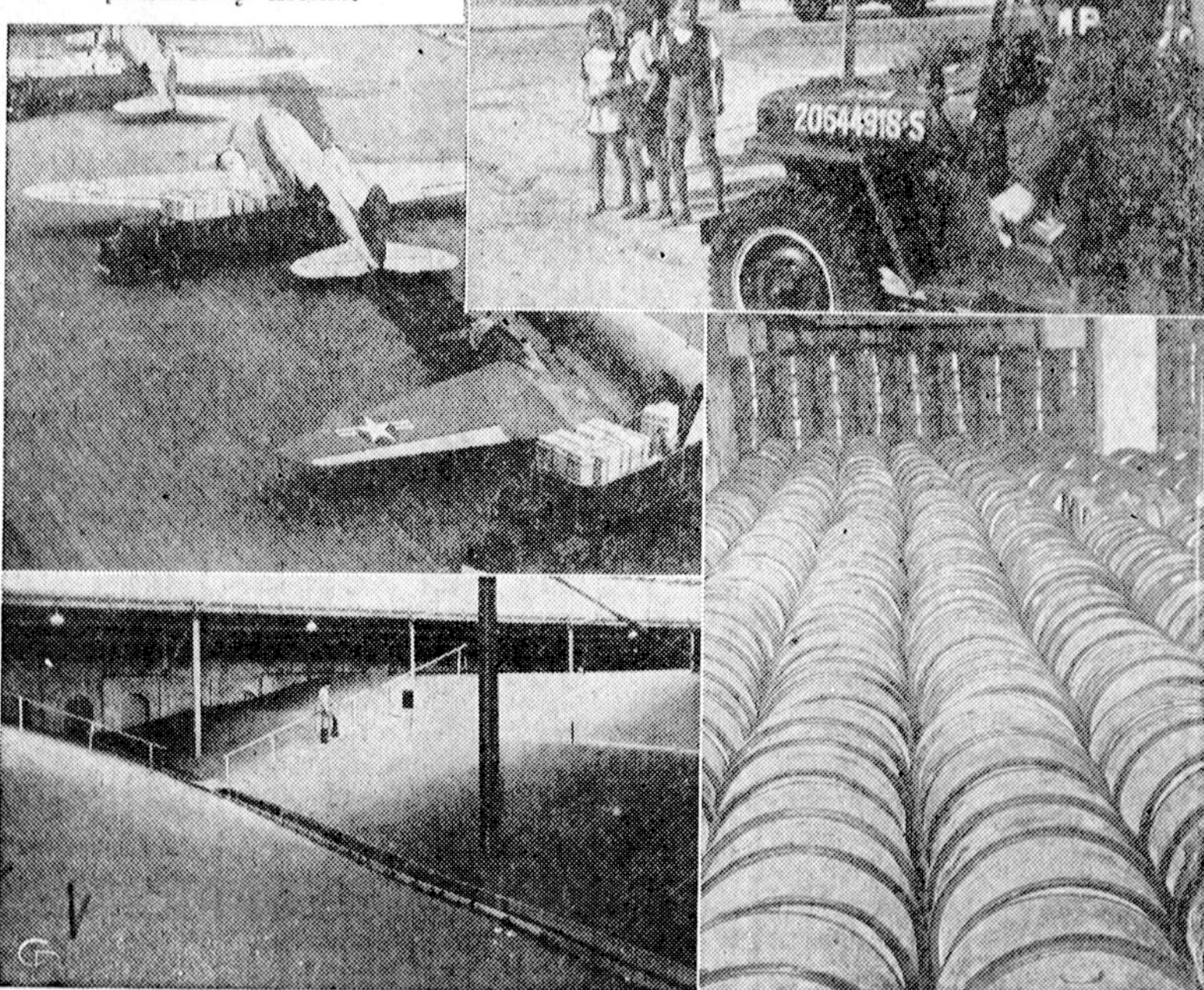
MIRĖ

SOFIJA ČIURLIONIENĖ

Gruodžio 1 d. okupuotoje Lietuvoje mirė rašytoja Sofija Kymantaitė-Čiurlionienė, pagarsėjusi vaidinimu "Aušros sūnūs" ir "Dvylika brolių, juodvarniais lakščiusių" autorė. Gimusi 1885. III. 13 Joniškėje. Prieš I Pas. karą dirbo Vilties redakcijoje Vilniuje, vėliau dėstė lietuvių kalbą Saulės kursuose Kaune, karo metu lietuvių gimnazijoje Voroneže ir kurį laiką V. D. Universitete. 1930-36 m. buvo Lietuvos skaudžių vadovė.

Be aukščiau minėtų vaidinimų, buvo parašiusi eilę dramų ir komedijų, (iš kurių dabar Lietuvoje terodomi "pataisyti" "Pinigėliai") apysaką "Sventmarė" ir kt. Lietuvių kalbon išvertė keletą Moljero ir kt. komedijų, talkininkavo verčiant Homero Iliadą. Paskutinis darbas buvo prieš pat jos mirtį atspausdintas Flauberto "Madame Bovary" vertimas.

Jei prasidėtų nauja Berlyno blokada, įvykiai neužklyptų Vakarų nepasiruošusių: sandėliuose yra paruošti dideli maisto produktų (kviečių apatinėje kairiojoje nuotraukoje, valgomos alyvos — apatinėje dešiniojoje) ištekliai ir turimas pakankamas transporto priemonių kiekis.



PIONIERIUS PAKILO TIK 66,000 MYLIŲ

Pirmasis JAV armijos mokslininkų bandymas pasiekti mėnulį taip pat nepasisekė: gruodžio 6 d. rytą iš Cape Canaveral iššautoji 76 pėdų, 60 tonų raketą Juno II labai gražiai ir įspūdingai pakilo, tačiau dėl techninės klaidos pirmoji jos dalis, Jupiter, neišvystė reikiamo greičio, ir visa raketą buvo pasmerktą tepakilti tik ketvirtadali numatyto aukščio.

Tai buvo ketvirtasis JAV bandymas pasiekti mėnulį. Pirmasis

baigėsi sprogimu, praėjus 77 sekundėms po raketos iššovimo, rugpiučio 17 d. Bandymas paliktas be vardo.

Antrasis, pavadintas Pionierium I, ligšiol buvo sėkmingiausias. Aviacijos mokslininkai tada buvo apskaičiavę, kad raketą pasiekusi 79,000 mylių aukštį; šiandien sakoma, kad tik 71,300 mylių. Pionierius I nepasiekė tikslo dėl trajektorinio nukrypimo.

Pionierius II, trečioji aviacijos raketą, nukrito, pakilusi 7,500 mylių, trečiajai raketos daliai neįsisegus.

Pionierius III iš karto atrodė būsiąs sėkmingas bandymas, tačiau 3.7 sekundės peranksti sugedus pirmajai daliai, nebuvo išvystytas pakankamas greitis, kad ji galėtų nugalėti žemės traukos jėgą.

Nors raketą tikslo nepasiekė, mokslininkai bandymą laiko pasisekusiu, nes raketos nosyje įmontuoti radijo siųstuvai perdavė labai vertingų duomenų, kurių ligi šiol stigo. Ir šiame bandyme nebuvo pasinaudota įmontuotais televizijos siųstuvais, kurie turėjo pradėti veikti, tik priartėję prie mėnulio.

Aviacija paskelbė, kad tautinė aeronautikos ir erdvės tyrimų administracija jai leidusi atlikti dar vieną bandymą, pasiekti mėnulį, ir jam jau pradėta ruošti.

Taip pat ruošiamasi visai serijai bandymų su ilgų distancijų žemės satelitais, kurie būsią vykdomi ateinančių metų bėgyje. Maždaug kas mėnesį būsią iššaukami po vieną satelitą, kurie tepakils tik po kelis šimtus mylių ir erdvėje teišsilaikysią po kelias dienas. Jie bus iššaukami iš Vandenburgio aviacijos bazės Kalifornijoje pietų kryptimi, taip

vanamom polarinėn orbiton. Bandymų dalis būsiątin karinio pobūdžio, siekiant išvystyti ateities ginklus, kaip žvalgybos ir ankstyvojo įspėjimo satelitus, dalis civilinio — renkant duomenis apie atmosferos tankumą, radiacijos juostas ir t.t. Kai kuriuose iš tų satelitų bandymams bus naudojamos pelės ir beždžionės.

Šių bandymų serijoje bendromis karinėmis ir civilinėmis jėgomis bus ruošiamasi didžiajam "žmogaus erdvėje" projektui: pastatyti tokią raketą, kuri saugiai iškeltų erdvėn ir atgal žemėn grąžintų žmogų.

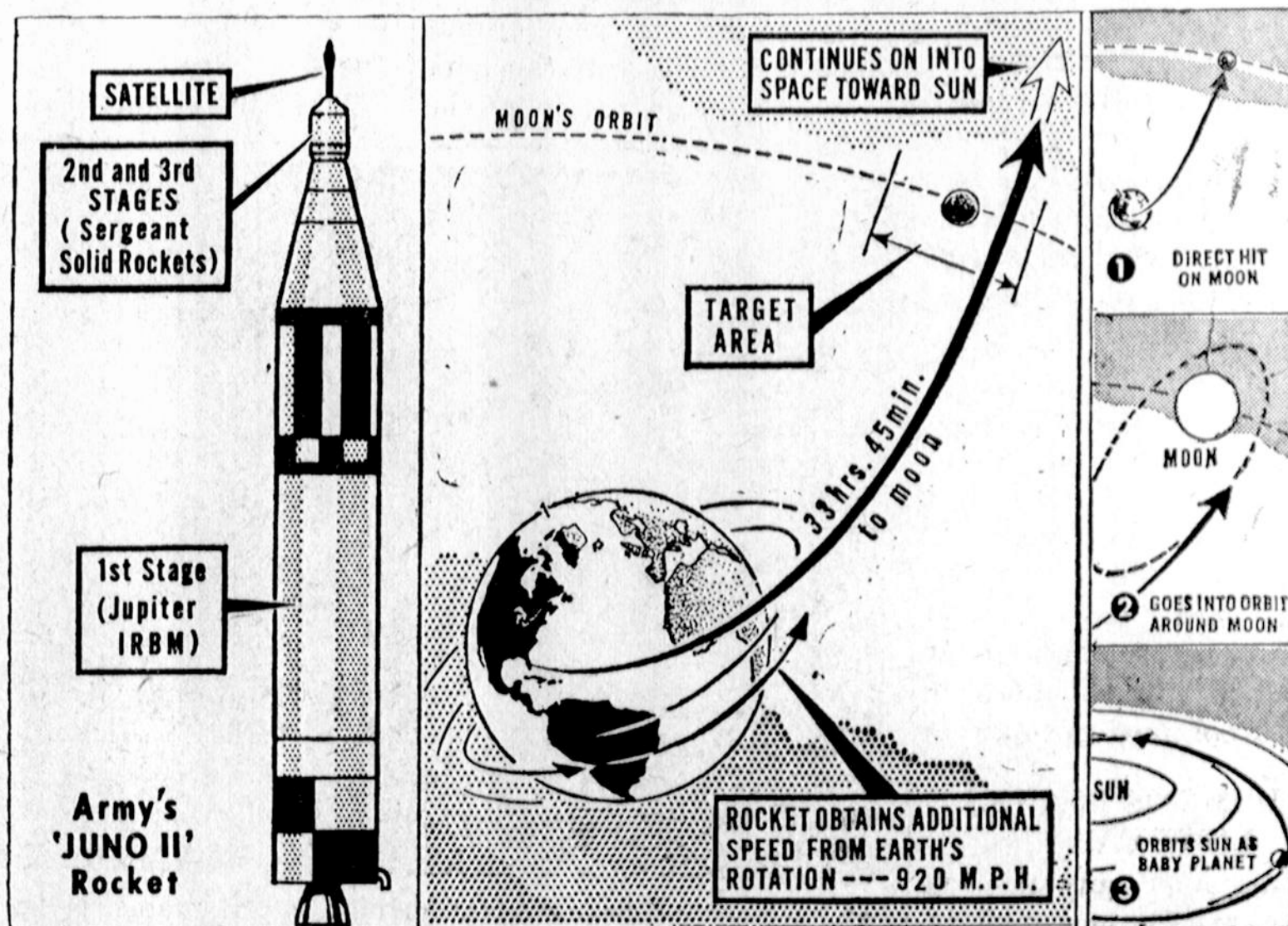
VISAM PASAULY

• Prezidento, parlamento ir savivaldybių rinkimai Venecueloje praėjo labai ramiai. Laimėtoją teb's galima paskelbti, tik surinkus balsavimo duomenis iš visų provincijų, nes šiuo metu visų trijų varžovų duomenys yra labai panašūs.

• Senatorius Humphrey, grįždamas iš Maskvos, Londone pareiškė, kad jis prez. Eisenhoweriui gabenas labai svarbią žinią iš Chruščiovo.

• Ženevoje susitarta dėl pirmojo atominio ginklų uždraudimo sutarties punkto. Jame nekalbama apie tų ginklų kontrolės sistemą. Tas klausimas bus įtrauktas į antrąjį sutarties punktą, dėl kurio bus pradėta tartis šią savaitę.

• Nauja įtampa prasidėjo Izraelio pasieny. Libano ir Sirijos kariuomenės yra parengties būklėje. Šią akciją iššaukė stiprus Izraelio kariuomenės telkimas pasieniuose.



JAV armijos raketos Juno II, kuri turėjo pasiekti mėnulio orbitą, schemos. Šios raketos iššovimui vadovavo buvęs vokiečių raketinių ginklų konstruktorius Dr. Werher von Braun.



Published twice-weekly by American Lithuanian Press & Radio Ass'n. VILNIS, Inc. (Non-profit), 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. Telephone: HEnderson 1-6344. Issued in Cleveland every Monday and Thursday.
Editor: Balys Gaidžiūnas.
Second Class Mail Privileges Authorized at Cleveland, Ohio.
Subscription per year in advance: \$8.00. Established in 1915.
Single copy — 10 cents.

REDAKCIJOS KOLEGIJA:
P. Bastys (Toronto), E. Čekienė (Woodhaven), A. Musteikis (Detroit), R. Mieželis (Chicago), J. P. Palukaitis (Cleveland), J. Paplėnas (Chicago), V. Rastenis (Brooklyn) ir St. Santvaras (So. Boston).

KAIP ĮVEIKTI NUOTOLĮ?

Dalyvaukite korespondenciniame seime

J. PAPLĖNAS

Mes dar ilgai nepajėgsime įveikti didelių JAV atstumų ta prasme, kad galėtume bent kartą per porą metų iš visų kampų suvažiuoti krūvon tautinių aktualijų aptarti. Tariamai visuotiniai mūsų susibūrimai, kaip Tautinis Kongresas, Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos seimai ir kt. suvažiavimai, praktiškai tėra tik atstovų, tik nežymios dalies turinčių teisę dalyvauti susibūrimai, kuriuose, paprastai, gausiausiai atstovauja vienos vietos grupė. Toliaus kolonijos ir juos tepajėgia pasiūsti vieną kitą žmogų.

Dėl laiko ir lėšų stokos sunkiai įveikiama nuotolio kliūtis atsispindi ir suvažiavimų darbuose. Kartais neproporcingai jų svarbai priskiriama subjektyviniai arba vietinės reikšmės reikalai tos vietos, kurioje suvažiavimas. Gražūs sumanymai, gimę tolimose kolonijose, dažnai nesulaukia reikiamo įvertinimo, nes nėra kas juos autentiškai išdėstyti. Suvažiavimo forumą pasiekę per antruosius ar trečiuosius tarpininkus, geriausi projektai nublunka, nustoja originalumo ir nesumobilizuoja rėmėjų.

Asmeninio kontakto spraga bent iš dalies gali užpildyti susižinojimas raštu. Ši būda ryžosi panaudoti Amerikos Lietuvių Tautinė Sąjunga, siekdama patirti narių nuomonę bent kai kuriais bendresnio pobūdžio klausimais.

Sąjungos centro valdyba lapkričio pabaigoje išsiuntinėjo per skyrių valdybas S-gos nariams anketą. Joje nariai prašomi pasakyti, kur turėtų susirinkti S-gos Seimas, kuriame, be kitko, bus paminėta S-gos gyvavimo 10 metų sukaktis (Seima šaukti numatoma gegužės 30, 31 ir birželio 1 d.) ir kurios pagrindinės problemos turėtų būti Seimo darbotvarkėje.

Sąjungos nariai, be to, prašomi pareikšti nuomonę ir pagei

davimus dėl periodinių tautinės spaudos leidinių. Pačiam atsakytui palikta apspėsti, kuriuos laikraščius ir žurnalus laikyti tautinės minties leidiniais.

Nariai taip pat prašomi pasiūlyti savo sumanymus ALT S-gos kultūrinei ir politinei veiklai pagyventi ir S-gos tinklui paplėsti.

Jeigu Sąjungos narių dauguma atsidėjusi pagalvos ir pasakys anketoje iškeltais klausimais, — į centrą suplauks įvairių pasiūlymų ir sumanymų. Realesni galės būti aptarti centre, iškelti būsimajame seime, ten apsvaistinti ir eventualiai įgyvendinti.

Grįžusios anketos — lyg visuotinis korespondencinis seimas — įgalins centrinius organus pagrįsti Sąjungos pulsą ir narių nuotaikas. Tai padės jiems ateities darbą planuojant.

Aktyvinama Sąjungos veikla ir ypatingai ruošimasis Sąjungos dešimtmetį paminėti reikalauja lėšų. Tad nepakenks ir vienas kitas doleris, kuris palydės į centrą grįžtančią anketą.

BOSTON

• **Vinco Kudirkos** 100 m. gim. minėjimą ir pavoikslo atidengimą rengia Tautinė S-ga gruodžio 13 d. 7 val. vak. S-gos namuose. Kviečiame gausiai atsilankyti.

• **Naujų Metų** tradicinį sutikimą rengia Tautinė S-ga savo namuose. Rašytojas Stasys Santvaras rengia gražią meninę programą. Vietos užsisakomos iš anksto pas S-gos p-ką J. Vaičiūtį, reng. k-ją: A. Ščiuką, A. Vilėniskį ir k.

• **Jonas Kasmauskas** vis tebetobulina savo konstrukcijos medicininis švirkstus, pradėtus gaminti jo fabrike. Fabriko vadovavimą dabar jau yra perėmęs jo sūnus, tačiau Jonas vis dar nedažnia vadelių ir dalyvauja liame, jau 40 metų veikiančiame, biznyje.

• **Juozas Ruktytis**, Vilniaus Un-to miškininkystės fak. profesorius, dirba didelėje statybos firmos braižyloje. Didžiausią savo laiko dalį pašvenčia Liet. Enciklopedijai, rinkdamas medžiagą apie medžius, augalus ir k. Be to dar dirba Korp! Neo-Lithuania ir L. B. Apygardos valtybose.

Sūnus Juozas studijuoja Bostone, duktė baigia vid. mokyklą. Ponia Ruktytėnė dirba Statlerio viešbutyje.

• **Bronius Makaitis**, korp. neolithuanas, studijuoja technologiją Bostone. o dirba foto aparatų fabrike kaip inspektorius. Iš 1 vaiku — dvi dukros baigia vid. mokyklą. Ponia Makaitienė dirba didelėje firmoje Woods Rober Co.

• **Juozas Krutulis**, LVS Ramonės pirmininkas, gražiai praveda Lietuvos kaimo gyvenimą 40 m. trukmės minėjimą, kuris vyks Tautinės S-gos namuose lapkričio 28 d.

• **Svilas**, Avon Mass., jau eilę metų turi nusipirkę už Bostono gražų vienišį. Čia sukūrė istambų vištų ūkį.

Svilas yra aviacijos ats. majoras, Svilenė — agronomė, Korp! Neo-Lithuania v-bos narys. Jų sūnus studijuoja Bostone.

• **Stepas Malėnas**, inžinierius, Inž. ir Arch. S-gos Bostono skyriaus pirmininkas. Lietuvoje dirbęs popieriaus fabrike. Amerikoje, pagilinęs savo specialybę, dirba Andover popieriaus fabrike, kaip to fabriko inžinierius.

Malėnų vyresnioji duktė šiais metais įstojo į universitetą ir studijuoja chemiją. Ponia Malėnienė buvo Korp! Neo-Lithuania valdyboje.

• **Akademikais** Spokevičius ir Pakštytė susituokė lapkričio 29 d. Apeigas atliko prel. Virmauskas, jų metu giedojo solistas S. Liepa.

• **Romas Jasiūnas**, Tautinės S-gos namų administratorius, praleidęs keletą savaičių Chicago pas savo gimines, jau grįžo.

• **Bostono Dirvos** skaitytojai, mano telefonas AN 8-8384, praneškite naują Dirvos prenumeratorių.

Kurie nesurasite, užsakykite vienminčiams, sergantiesiems Vokietijos sanatorijose. Galima trims susidėjus užsakyti du laikraščius. Skambinti kasdien po 6 v. vak. ligi gruodžio 24 d.

Ig. Vilėniskis

ELIZABETH

DR. VINCO KUDIRKOS MINĖJIMAS

Am. Liet. B-nės Elizabetho Apylinkė rengia Dr. Vinco Kudirkos minėjimą, kuris įvyks gruodžio 14 d. 5 v. v. Lietuvių Laisvės salėje, 269 Second St., Elizabeth.

Šiuo minėjimu siekiama pagerbti Didįjį Lietuvį, Lietuvos himno autorių Dr. Vincą Kudirką, 100 metų praėjus nuo jo gimimo dienos ir 60 metų sukakus nuo Lietuvos himno pasirodymo.

Pagrindinę paskaitą skaitys rašytojas ir žurnalistas Aleksandras Merkelis, Kudirkos kūrinius skaitys pedagogas Vaclovas Čičūnas ir deklamuos Irena Vebaitienė. Meninę dalį išpildys Irena Stankūnaitė ir New Yorko Skautų Oktetas.

Apylinkės valdyba tikisi, kad lietuviškoji visuomenė, gausiu atsilankymu pagerbs tą lietuvi, kuris viską atidavė savo Tėvynei, kovodamas dėl jos laisvės.

IS LAISKŲ REDAKCIJAI

KODĖL JIE NEPARAŠO APIE SAVO LAIMĖJIMUS?

Jokio specialaus mokslo nesu baigęs, bet skaityti ir rašyti moku ir, nuo pat mažens skaitydamas knygas ir laikraščius, išmokau skirti, kur balta ir kur raudona.

Likimo išbėkimas iš namų, karui pasibaigus apie 5 metus gyvenau Seligenstadto pabėgėlių stovykloje, kur teko susipažinti su Lietuvos kariuomenės gen. št. plk. P. Žiliumi. Visi stovyklos gyventojai p. Žilį skaitė labai rimtu, sąžiningu žmogumi ir dideliu patriotu. Iš daugelio asmeninių pasikalbėjimų esu giliai įsitikinęs, kad jis nepripažįsta nei žalio, nei juodo, nei juo labiau raudono internacionalo.

Gyvendamas Kanadoje, skaitau ir Dirvą, o p. Žilio straipsnius apie Valiuką ir Plečkaitį perskačiau labai atidžiai.

Bet, perskaitys Keleivio 46 Nr. (1958. XI, 12) tilpusį straipsnį, po kuriuo nėra jokio parašo, buvau, kaip elektros pritenktas. Tame straipsnyje p. Žilys buvo taip suniekintas ir purvais apdrabstytas, kad geriau to nepadarytų nė komunistinė "Tiesa".

Gera! atsimenu, kad Lietuvai pasiskelbus nepriklausoma valstybe, 1918 m. rudenį grįžęs iš Rusijos "socialdemokratas" Valiukas Panevėžyje buvo suorganizavęs "Laikiną revoliucinį darbininkų ir valstiečių komitetą" ir laukė iš Rusijos su bolševikų armija atvykstančio "socialdemokrato" Kapsuko.

1919 m. pradžioje, bolševikams užėmus Panevėžį ir atkuriamos

laitinė. Meninę dalį išpildys Irena Stankūnaitė ir New Yorko Skautų Oktetas.

Apylinkės valdyba tikisi, kad lietuviškoji visuomenė, gausiu atsilankymu pagerbs tą lietuvi, kuris viską atidavė savo Tėvynei, kovodamas dėl jos laisvės.

Lietuvos kariuomenei organizuojantis Kėdainiuose, dar pilnų 17 metų neturėdamas stojau į ją savanoriu ir, kaip eilinis kovotojas, dalyvavau kautynėse, išmušant bolševikų kariuomenę iš Panevėžio ir kitų miestų bei kaimų, kol pasiekėm Dauguvos upę. Panevėžį atsiimdami, turėjome aukų sužeistais ir nukautais. Girdėjau, kad iš Panevėžio bėgęs Valiukas buvo mūsų kareivių pačiuptas, atpažintas ir sušaudytas.

Kas tuometinėje Lietuvos kariuomenėje netarnavo ir kautynėse nedalyvavo, tas nežino ano meto sąlygų. Karininkų ir puskarininkų buvo mažai, kad jie negalėjo visko matyti, o neapmokyti kareiviai daugelį duotų jiems uždavinių atlikdavo savo nuožiūra, ir tokiame kautynių įkarštyje galėdavo net brolis pagavęs komunistuojantį brolių, o tėvas sūnų nušauti. Valiukas gi tuo metu buvo aiškus bolševikų talkininkas.

Visi, tikiau, ir socialdemokratai, puikiai atsimena, kad po nepasisekusio perversmo Tauragėje, Plečkaitis su keliais talkininkais, apiplessė banką, spėjo pabėgti iš Lietuvos. Vilniaus krašte lenkų vyriausybės finansuojamas Plečkaitis buvo suorganizavęs "Lietuvai vaduoti armiją" ir savo "karius", apmokytus sprogdyti, aprūpintus sprogstama medžiaga, pistoletais ir kitais ginklais, per Latviją siųsdavo į Lietuvą valdinių įstaigų sprogdyti ir kitiems panašioms darbams. Lietuvos pasienio policijai prie Latvijos sienos tekdamo su pereinančiais sieną plečkaitininkais susišaudyti, ir kelis policininkus sužeidus, reikėjo įvesti ne pavienį patruliavimą, o poromis.

1929 m. gegužės mėnesį Joniškio rajono pasienio policininkai pastebėjo 4 vyrų pėdas iš Latvijos pusės. Tuojau buvo pranešta į Joniškį. Joniškio policija tuoj sužinojo, kad 4 vyrai su lagaminais pasisamdė taksį ir išvyko šiaulių link. Tą pačią dieną man teko būti šiauliuose ir išgirsti, kad iš Joniškio atvykusius 4 vyrus — plečkaitininkus su sprogstama medžiaga sulaukė policininkas, buvęs prie nuovados viršininko įstaigos. Lagaminuose buvo rasta sprogstamos medžiagos, pistoletų ir kitokių ginklų, o tų vyrų uždavinys, kaip jie vėliau teisme pripažino, buvo sprogdinti šiaulių kalėjimą ir apskrities viršininko įstaigą.

Jei socialdemokratų organas Keleivis taip nirsta ant p. Žilio, kad jis Dirvoje parašė teisybę apie Plečkaitį, tai gal kurią nors dieną socialistai pradės skelbti, kad 1919 metais vien tik buožės išmušė iš Lietuvos bolševikus su socialdemokratu Kapsuku priešakyje. Nes tame pačiame Keleivio numeryje spausdinamos tokios darbartinių Lietuvos valdovų pasakos.

Mane stebina, kad tie "laisvės ir demokratijos skelbėjai", kurie dabar dedasi Lietuvos nepriklausomybės atstatymo kovotojais, nepriklausomoje Lietuvoje ruošė atentatus ir vėliau, niekieno nevertiami, bėgo raudoniesiems į talką Ispanijoje. Dabar šie "karžygiai" jau nebėga bolševikams talkinti su ginklu rankoje, bet užtat pilsto pamazgomis nepriklausomos Lietuvos laikotarpi, niekina buvusį Lietuvos kariuomenę ir karininkus.

Aš prašysiu, kad visus tuos "laivius plunksnų valdytojus Keleivio redaktorius paragintų parašyti atsiminimus apie savo "didvyriškus žygius" Ispanijoje, kas juos "privertė" vykti "savanoriais" ir "garsinti" ten Lietuvos vardą, o taip pat apie kitus "laimėjimus". Prašomų atsiminimų nesulaukęs, aš turėsiu pasidaryti išvadą, kad Keleiviui nerūpi tikrų faktų atpasakojimas.

Taip pat buvę šiaulių policijos ir teismo organų pareigūnai, žinantieji apie plečkaitininkų veiklą, neturėtų tylėti. Nes ano meto socialdemokratų naudojami būdai ir priemonės valdžiai užprobiti buvo grynai bolševikiniai. P. Kraniuska, Kanada

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

A. PAUL TINCHER

HANDWRITING EXPERT

Expert on all Questions on Forgeries. — Age of Ink
Paper, Typewriting, Court Photographs
NATIONAL CITY BANK BLDG.

CH 1-2344—MA 1-7696

Evenings—WY 1-3666

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

NEWMAN PONTIAC MOTOR, INC.

SALES AND SERVICE

SEE THE NEW OUTSTANDING 1959

PONTIAC CARS

11628 Euclid Avenue

RA 1-9493

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

E. KANDEL PLUMBING COMPANY

12100 Kinsman Road

SK. 1-7717

BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

JOHN KUBACKI

PHOTOGRAPHER

1218 EAST 79th STREET

EX 1-3800

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

LOUIS MILNER CO., INC.

WALLPAPER AND PAINTS

12511 St. Clair Avenue

GL 1-2688

Geriausie sveikinimai draugams ir rėmėjams

JOHN KNIFIC REALTOR

REAL ESTATE

JOHN & RUDOLF. ALL KINDS OF INSURANCE

820 East 185th St.

IV 1-7540

BEST WISHES

from

MARVEL BOTTLING

8915 CRANE AVE.

BR 1-4400

BEST WISHES

To Our Many Friends

L. S. KAUFMAN and SONS, INC.

3615 Orange Avenue

CH 1-2550

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

Wm. H. BROWN REALTORS

17591 BROADWAY

MAPLE HEIGHTS

MO 2-1400

GREETINGS and BEST WISHES

LOUIS EISENBERG HARDWARE

We Carry a Complete Line of Hardware Supplies

1169 East 79th St.

EN 1-9381

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems lietuviams

FRANK C. MCGINTY

FUNERAL HOME

8112 Superior Avenue

CE 1-4670

GREETINGS and BEST WISHES

THE GRAND LAUNDRY CO.

COMPLETE LAUNDRY SERVICE

5911 St. Clair Ave.

EN 1-5158

CHICAGOS GYDYTOJAI

Tel. ofiso PProspect 8-1717
Rezidencijos RRepublic 7-7868

Dr. S. Biežis
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
3148 West 63 St.

VAL.: 1-3 popiet ir 7-8 v. vak.
Trečiad. ir sekmad. ofisas uždarytas
Seštad. tik nuo 1-3 val. popiet.
Rezid. 3241 W. 66th PLACE.

Tel. ofiso EVergrande 4-7376
Tel. buto GRaceland 2-9203

Dr. Juozas Bartkus
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Norwest Medical Center
2336 West Chicago Ave.
Chicago 22, Ill.

VAL.: 1-3:30, 6-8:30 p. p. pirmad.
antrad., ketvird., penktad.
Tik susitarus trečdadieniais.

Telefonas: Ofiso RRepublic 7-5020
Namų WAlbrook 5-3763

J. Ramonis, M. D.
GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

2557 W. 69th Street
(Trijimas iš Rockwell St.)

VAL.: kasdien 2-4 p. p. ir 6-8 p. p.
Seštadieniais: 2-4 p. p. ir 5-7 p. p.

PADEMONSTRUOTI DIDELI MŪSŲ SIMFONINĖS MUZIKOS TURTAI

Lietuvių simfoninės muzikos koncertas Bostone

VLADAS ADOMAVIČIUS

Koncertas, kuriam ilgai buvo ruošiasi, apie kurį jau senai buvo kalbama, ir kuris muzikos mylėtojų ir šiaip lietuvių šviesuolių buvo nekantriai laukiamas, įvyko lapkričio 16 d. Bostono Symphony Hall salėje. Tai buvo tikrai reta proga — nekasdieninis įvykis, suvyrpinęs daugelio lietuvių širdis ir jausmus. Lietuviai šiame žemyne, galima sakyti, visai neturi progų išgirsti savo simfoninės muzikos, o jos yra — ir nemažai, ir labai įdomios... Ir štai iš mūsų kompozitorių stalčių buvo ištrauktos partitūros, nubraukus dulkę, jos buvo parodytos gausiems klausytojams. Kiek atsimenu, tik New Yorke prieš kelis metus buvo išpildyti liet. simf. kūriniai kartu su latvių bei estų. Ir dar buvo išpildytas (Chicagoje) vienas kitas Jakubėno veikalas. Ir tai buvo viskas...

Rengėjai, salė ir klausytojai

Koncertą rengė Balfas per specialiai sudarytą komitetą, kurio pirmininku buvo energingas A. Matjoshis. Garbės pirmininku sutiko būti didelis lietuvių draugas, dabar kardinolu paskirtas Bostono arkivyskupas R. J. Cushing. Komitete pasidarbojo keliasdešimt žmonių, daug padedant kun. P. Sakaliui, kuris sugebėjo priėti visur ten, kur reikėjo.

Bostono Symphony Hall savo garsu negali prilygti New Yorko Carnegie Hall ir joje nėra dirgavęs čaikovskis... bet ji yra naujesnė, žymiai geriau išplaukuota, geresnio rezonanso ir įspūdingesnė. Čia vyksta visų žymiausių pasaulio garsenybių pasirodymai, o ir čia įsikūręs Bostono Simfonikos orkestras yra vienas iš žymiausių krašte.

Salė talpina 2600, ir daugiau tūkstančių klausytojų dalyvavo koncerte, jų tarpe nemažai sveitimaučių. Tai buvo ne tik lietuvių garbės reikalas ir neeilinių pastangų palaikymas, bet neatvykę būtų turėję ir nemenko estetinio pasigėrėjimo... Matėsi atvykusių ir iš už 100 mylių ir iš visų kaimyninių miestų bei valstijų: Conn., N. H., R. I. ir kt. Klausytojai priėmė visą programą labai entuziastingai, atseit simfoninė muzika jiems patiko...

Orkestrais ir dirigentais

Bostono Universiteto orkestras (U-tas turi Dailių Menų Fakultetą) negalima statyti nei šalia, nei antroje vietoje po Bostono Simfonikos. Tai yra tik mokinių orkestras... tiesa, nema-

žas — apie 60 asmenų, gerai išlavintas, paklusnus dirigentui, turįs toli pažengusių instrumentalistų bei geros smuiko ir cello koncertmeisterius. Jo didžiausias trūkumas yra garso neįsilyginimas tarp styginių ir pučiamųjų, ypatingai silpnai girdėjosi antrieji smuikai, o ir pirmųjų garsas, ypač greitesnių pasažų vietose buvo neryškus, silpnokas ir paviršutiniškas. Jie (pirmieji smuikai) greitai judesį nespėja lygiai, tiksliai ir gliai išgroti vsas smulkias gaidas, kaip tai padaroma aukšto lygio orkestruose. Dėl to daugiausia nukentėjo Rimsky-Korsakovo ir Jakubėno. Visų smuikų neprasitęs susodinimas vienoje (kairėje) pusėje, paliekant dešinėje tik cello ir kontrabasus ir... tuštumą, garso atžvilgiu nieko nepadėjo...

Abu dirigentai buvo geri. Šio orkestro naujas vadovas **Marvin Rabin** pasirodė kaip patyręs, praktiškas, gyvo temperamento, subtilus dirigentas. Tai būta jo debiuto Bostone. Po jo lazdele orkestras dažnai prilygo profesionaliam. **Jeronimas Kačinskis**, dirgavęs svečio teisėmis, yra kitiško stiliaus dirigentas, daugiau santūrus ir pedantiškas, bet gal visa klase aukštesnis už pirmąjį. Jo programa buvo sunkesnė, orkestrantams neįprasta, tačiau jo paties širdžiai artima. Jis paruošė orkestrą kruopščiai ir išreikalavo iš jo daug. Jo mostas lengvas, bet įtikinantis ir tikslus. Dažnai prislopindavo orkestrą, kartais kur ir nebūtina...

Skambėjo liet. simfoninė muzika

Lietuvių muzikai buvo skirta tik antroji koncerto dalis. Pirmoje — M. Rabin diriguojant buvo išpildyti Beethoveno Egmont, A. Copland (kilusio iš Lietuvos, dabartinio Bostono U-to Dailių Menų F-to vadovo) Ramusis miestas (Quiet City) styginiam orkestrui su trimto (trompeto) ir anglių rago solo ir Rimsky-Korsakovo spalvingasis Ispanų Capriccio. Nors ne visur galima buvo sutikti su dirigento tempais (Egmont), bet jisai visus tuos žinomus veikalus perteikė tikrai šauniai ir meniškai.

Pirmoji dalis buvo efektinga... bet ar ji nenustelbė antrosios? Ranka ant širdies padėję, pripažinsime: lietuvių kūrėjų simfoninė muzika Kačinsko rankose buvo nemažiau efektinga.

Pirmuoju numeriu buvo paties dirigento (Kačinsko) Lento, parašytas atematiniam stilijui, t. y.

kai kiekviena pradėta melodija yra išvystoma bet neapibūtinama. Šį stilių galima prilygti abstraktinei tapybai, kurios, sakytum, vizualinė struktūra atitinkamai yra perteikiama muzikaliomis priemonėmis: ir čia yra spalvos, linijos, kompozicija, dėmės... Šis stilius kilo naujų meninės išraiškos formų ieškojimo pasėkoje, jame muzikinės vertybės bei pasamones refleksai reiškiami nauju būdu, perteikiami permainingai plaukiančiomis vis naujų "spalvų" bei "atpalvių" melodijom. J. Kačinsko Lento, šiaip gana monotoniškas, niūrių spalvų derinys; jame buvo parodytos dvi ryškesnės "dėmės" (pakilimo momentai); tačiau ir nevengiant daugelio laisvų vartojamų disonansų, buvo gana švelnus, beveik impresionistinis kūrinys.

Toliau sekančios J. Gaidelio Simfonijos Nr. 4 antrosios dalies muzika buvo žymiai radikalesnė už girdėtus to paties produktingo kompozitoriaus kamerinius ir vokalius veikalus. Ji yra išlaikyta tradicinėse klasikinėse formose su dviem, gana panašios nuotakos temom. Ekspresionistinio pobūdžio, nerami muzika paliko gyvesnius įspūdžius, buvo savaiminga, spalvinga su moderniais efektais instrumentuota, pakaitom davusi kiek idiliškų nuotaikų, taip pat gerai apskaičiuotų pakilimo momentų, su Gaideliui įprasta efektinga užbaiga. Veikalas nebuvo tinkamai dirigento parodytas ir todėl nesudarė to įspūdžio, kurį turėtų sudaryti. Tempai buvo per lėti, temos nepakankamai pravestos, melodijos nepatvirtintos pilnumoje ir forma liko neišryškinta... Tačiau ir to užteko sukelti publikos entuziazmą.

Ar daug šiuose abiejuose moderniuose veikaluose lietuviškumo? Kažin... Gal bent kai kuriose nuotakose... Tačiau šie abudu mūsų pirmaujantieji kūrėjai yra vertintini kaip lietuviškos moderniosios simfoninės muzikos, genialaus Čiurlionio pradėtų tradicijų tęsėjai... Būtinai labai įdomu išgirsti visą Gaidelio simfoniją... Lietuvoje panaši muzika okupanto yra draudžiama...

Koncerto pabaigai buvo atliktos šios ištraukos iš V. Jakubėno Miško šventės Suitsos: Miško vienuma, Miško laumių šokis, Kaimiečių šokis ir Finalas. Suitsa, kupina nuosirdaus liaudiškumo ir lietuviškumo su dailiai įpinta viena kita stilizuota liaudies melodija (laumių ir kaimiečių šokiai), linksmų bei optimistinių nuotaikų, puikiai, spalvingai instrumentuota, yra mūsų smfoninės literatūros tikras "deimantukas". Klausydamas šį veikalą, galvojau, kas jis mums yra: ar tai lietuviškai grįžti "Peer Gyntas"... ar lietu-

viškai straviniskinis "Petruska" bei "Žydrasis Paukštis"... greičiausiai tai bus per vidurį... manyčiau Jakubėno esant mūsų ryškiausiuoju neoromantiku su kai kuriuo palinkimu (ypač instrumentuotėje) ir impresionizma... Kiekvieni atveju Suita buvo ilgiausias, geriausias ir ryškiausias atliktas koncerto veikalas, efektingai jį užbaigęs ir smagiai nuteikęs klausytojus.

Solistas Stasys Baras

Solisto įvedimas ir parinkimas buvo labai vykęs. Stasio Baro galingas dramatinis tenoras užpildė visą Simphony Hall salę iki pat skliautų. Jo balso virpesių virpėjo ne tik didžiulė salė, bet ir visų ten buvusių lietuvių širdys... Jis atliko: K. V. Banaičio Sako, medžių kalba naktį. Dramatinę, tamsių spalvų dainą, V. Jakubėno meistriškai instrumentuotą, vykusiai panaudojant nuotaikai sustiprinti kai kurių pučiamųjų (fagoto, tubos...) žemųjų balsų niūrų, paslaptingą skambesį... Melodija, pagaujant liet. liaudies dainų dvasią, buvo kompozitoriaus sukurta, gaila, programoje nepažymėta, kieno buvo žodžiai. Tai buvo galingas kūrinys, amer. kritikų prilygintas Mussorgskui... Toliau — J. Kačinsko Laivai palaužtom burėm, St. Santvaro žodžiais, pilnų dramatinės įtampos, labai vykusią ir nuotaikingą dainą. Ir U. Giordano didžiąją ariją iš op. Andrea Chenier. S. Baro šių trijų neilgų dainų atlikime, be įgimtų aukščiausios rūšies balsinių duomenių, jautėsi gili dainininko meniška siela, tobulus balso valdymas ir gera mokykla. Jo balsas plaukė nepaprastai laisvai. S. Baro pasirodymas sukėlė klausytojų entuziazmą ir greitai nutilusius plojimus bei šauksmus.

Išvados

Apie koncertą palankiai atsiliepė visų trijų Bostono pirmųjų dienraščių Boston Daily Globe (C. W. D.), Boston Herald (R. W. W.) ir Ch. S. Monitor (R. Gustafson) kritikai.

Nepaisant kai kurių trūkumų, koncertas pilnai pasiekė savo užplanuotus tikslus: parodė gausiai auditorijai lietuvių smfoninėse partitūrose paslėptus glūdinius didžius turtus, daugeliui amerikiečių pristatė mūsų kūrėjus tikrai jiems palankioje šviesoje, atkreipė kritikų dėmesį... Nenorom siūlosi palyginimas su New Yorke Carnegie Hall girdėtu Seimo metu vokaliu-simfoniniu koncertu. Ten, didelėm išlaidom (suvežant gausius choras, mokant už brangią salę...) buvo pasiektas gan kuklus, blankus įspūdis, koncertas beveik nepastebėtas spaudos... o jo klausėsi per 3500 klausytojų, kurių tarpe beveik nepastebėta

"CARMEN" OPERA MUZ. KUČIŪNO RANKOSE

Chicago lietuvių vyrų choras, prieš du metus kibęs į operinį darbą ir į išeivijos lietuvių scenos rampą išvedęs "Rigoletto" ir "Fausto" operas, nesustoję, nepavargę ir tretįjį operos sezoną atžymės Bizet "Carmen" opera, kurios spektakliai įvyks 1959 m. balandžio 11, 12 ir 25 d.d. Chicagoje, Marijos aukšt. mokyklos salėje.

Kaip "Lietuvių operos žinių" Nr. 2 rašoma, "Carmen" opera

kitataučių... Čia gi gana kukliom išlaidom pasiektas daug ryškesnis įspūdis, to paties Jakubėno veikalas praskambėjo daug ryškiau ir įdomiau... Klausėsi per 1000 klausytojų, jų tarpe daug kitataučių, laikraščiuose sumirgėjo palankūs kritikos balsai... Girdėti, ir Balfui gal liks net šiet tiek pelno...

reikalauja dar kruopštesnio parsiuoso, negu iki šiol Chicago vyrų choro praktikoje buvusios operos. Šioje operoje reikalingas ypatingas muzikinis tikslumas. Choras dalyvauja kiekviename operos veiksmo, tad galima tarti, jog tai yra beveik chorinė opera.

Atsižvelgiant į tai vyrų ir operos moterų chorai "Carmen" operai pradėjo ruoštis dar prieš vasaros atostogas. Atskirai pilnu tempu ruošėsi ir solistai, kuriems teks "Carmen" operoje dainuoti.

Bizet "Carmen" operos lietuvių kalba dirigentas ir menovadovas yra muz. Al. Kučiūnas, kuris visą šį sezoną intensyviai dirbo Lyric operoje Chicagoje kaip dirigento asistentas. Šiuo metu Lyric opera baigia sezoną ir muz. A. Kučiūnas visu talentu įsijungs į lietuvių operą. Gruodžio 5 d. prasideda mišraus choro repetitijos su solistais, po to tuoj seks ir sceninės repetitijos. Muz. A. Kučiūnui į talką kaip režisierius ateina akt. K. Ozelis, režisavęs "Rigoletto" ir "Fausto" operas. Solistų kolektyve matome clevelandietę Aldoną Stempužienę, S. Valiukienę, M. Kriškauskienę, Stasį Barauską, Alg. Brazi, J. Vaznelį ir eilę kitų.

Taip ir prasideda sunkusis "Carmen" operos darbmetis, kuris tęsis iki ankstyvojo pavasario — iki pat premjeros dienos. Džiugu, kad operos vadovu, solistų, operos moterų ir vyrų choro darbo žingsnius jungia vienvėbė, pasitikėjimas ir kūry-

binga nuotaika. Tik tokiose sąlygose įgyvendinami ir didžiausi užsimojimai. O operos kolektyvo geležinė vienybė glūdi tame, kad jie vengia to, kas juos skiria, bet žiūri tai, kas jungia bendram darbui.

"Lietuvių operos žinių" Nr. 2 tarp kitko rašoma: "Norime priminti, kad operos pastatyme išlaidos visados yra didelės, tačiau "Carmen" operos išlaidos siekia dar daugiau, nes tai yra brangesnis pastatymas. Išlaidoms sumažinti ir šiemet bus renkamos aukos. Todėl mes operos mecenatus, rėmėjus ir aukotojus labai vertiname lietuviškuoju požiūriu, nes jų dosnumu galime rizikuoti pastatyti operą. Vien tik iš bilietų, nors ir pilnos salės žmonių būna, negalima apmokėti visų išlaidų. Čia rėmėjai ypatingai svarbu. Tikime, kad ir šiemet jie ateis į pagalbą operai ir tuo vėl leis lietuvių vardui ir garbei nuskambėti po visus kraštus."

Po "Rigoletto" ir "Fausto" lietuviškųjų spektaklių ir gastrolių kas gi nebetiki į "Carmen" pasisekimą?

VI. Ramojus

Greetings and Best Wishes

To Our Friends and Patrons

M. O. MATTLIN

SPINET PIANOS

OF DISTINCTION

Easy Terms can be Arranged

2027 EUCLID AVENUE

PR 1-7633

DAR JOS GALITE
KALĖDOMS SIŪSTI
PINIGUS Į LIETUVĄ

GRĖITAI • GERIAUSIAI • LENGVAI
**PINIGAI Į
LIETUVĄ**
10 Rublių už 1.—
Mokestis \$5.— iki \$50.00
PILNAI GARANTUOTA
KVITAS PAROPINAMAS
EXPRESU PER 2 SAVAITES

GRAMERCY DEPT. D.
118 East 28th St.
New York, N. Y.

Geriausie sveikinimai ir linkėjimai visiems
mūsų draugams ir rėmėjams

LOUISVILLE TITLE INSURANCE CO.

The Louisville Title Bldg., 118 St. Clair Ave., N. E.
Phone: MA 1-2075

Listen to Rudolph Ringwall and his "Memorable Music"
WJW Radio, Monday thru Friday, 7:05-7:30 P. M.

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

JUDGE B. D. NICOLA

COMMON PLEAS COURT

ISTABŪS DRAUGAI

AXEL MUNTHE

(36)

Gili tyla sekė jo žodžius, pasiūlymas greičiausiai nerado jokio pritarimo. O jis elgėsi, tarytum tylos reikštų sutikimą, ir pagaliau jam pasisekė įkalbėti vieną pažįstamą moterį, kad ji nueitų į Madonos del Buon Cammino koplyčią. Don Dionysio atskubėjo žaibo greitumu, su savo Madona rankose. Jis pastatė alyvinę lempele prie statulos kojų ir karštai pradėjo giedoti himnus savo Madonos garbei — retkarčiais vis dar mesdamas niūrų žvilgsnį į konkurentės paveiklį, prieš kurį tebeklūpojo motina, kitoms moterims tebesvaidant įvairius pašaipos žodžius į jo garbinamąją: "Vatene farti un altra gonnella, poverella! Benedetto San Gennaro, che brutta faccia che t'hanno dato, vecchia strega!" (pasigamink pirma naują drabužį, pavargėle! Šventasis Gennaro, kokį biauų veidą jie tau davė).

Staiga viskas nutilo kambarėlyje, kvapą sulaukę visi sužiūro vaško blankumo pagelbininkę kovoje dėl vaiko gyvybės. Nes iš kietai sužiaupyt miršančio kūdikio lūpų pasigirdo tyli dejonė, pusiau atmerktos akys iš lėto nu-

krypo į Madonos del Buon Cammino veidą. Vienas po kito visi persižegnojo, daktaras pajuto stipriau plakantį kūdikio pulsą ir atšalusiuose sąnariuose kylančią šilumą. Mirties baimė užtemdė ligonės akis, ir pusiau uždusiu balsu ji sušuko: "Salvatemi! Salvatemi! Madonna santissima!" (Gelbėkite, gelbėkite, Motina švenčiausioji!). — Dar stipresniu balsu, negu lig šiol, Don Dionysio pradėjo iš naujo giedoti savo himnus, ir aplinkui susirinkusiųjų lūpos pradėjo melstis į Madoną del Buon Cammino. Kai Don Dionysio už valandėlės išėjo, jį sekė veik visų gyventojų procesija. Kūdikis buvo jau pilnos sąmonės, ir visi tikėjo, kad Madona del Buon Cammino padariusi stebuklą. Daktaras dar liko prie mažosios lovos ir stebėjo lėtai, bet užtikrintai jos kūnelin grįžtančią gyvybės jėgą.

Vėlai vakare, kai jis grįžo, pagerėjimas buvo toks ryškus, kad ir jis patikėjo, jog vaikas liks gyvas. Visame Fondaco ir aplinkiniuose skersgatviuose tik ir tebuvo kalbama apie naująjį stebuklą, ir daktaras, eidamas namo, pirmą kartą Madonos del Buon Cam-

mino koplytėlėje pamatė šviesą. Jis nesumerkė akių tą naktį, negalėdamas atsikratyti minties, ką reiks pergyventi ateinantį rytą. Jis vos begalėjo sulaukti, kada turės naują progą įsitikinti, ar tikrai šios dienos patirtis bus patvari.

Ilgai laukti nereikėjo. Dar tą patį vakarą Fondaco skersgatvyje ligą ištiko kitą kaimynę, ir kai jis kitą dieną ją apžiūrėjo, ji atrodė taip liūdnei, jog galėjo mirti kiekvieną minutę. Jo pasiūlymas atgabenti Madoną del Buon Cammino buvo be jokio delsimo priimtas, ir kai visas dėmesys buvo nukreiptas į Don Dionysio ir jo šventąją, daktaras, nebetrukdomas įkyrių ir nepasitikinčių žvilgsnių, galėjo triūsti apie pacientę. Ir šį kartą prasidėjo skubi ir ryški reakcija, kuri dar labiau išryškėjo dienos bėgyje, ir vakare Mercato skersgatviu jau sklido naujas gandas apie Madonos del Buon Cammino stebuklingąją galią.

Taip prasidėjo tos neužmiršamos dienos, kuriomis daktaras, nejausdamas nuovargio ir alkio, ėjo nuo lovos prie lovos, tarytum stiprių sparnų nešamas, skatinamas idėjos, kuri griovė jo skepticizmą. Don Dionysio lydimas, jis kūrė tuos vargšus, pusgyvius tvėrimus, kurie jau rodė, kad žmogaus sugebėjimai ten nieko neprasara. Kai po valandos Madona del Buon Cammino, lydimi minios

maldų, iškilmingai būdavo išnešama, jis nepastebimai išeidavo savo keliais. Visa kita būdavo užmirštama iš nustebo ir staigaus bei pastovaus sveikimo, kuris neretų atveju atrodėdavo, lyg prisikėlimas iš mirties.

Jis buvo atkeliavęs į šį miestą, mirtis, iš tolo žiūrint, jam buvo pasirodžiusi lengva — lengvesnė už gyvenimą. Jis mažai pagelbėjo aplinkui kenčiantiems vargšams, bet daug laimėjo sau pačiam — beveik užmiršo save ir savo skausmą. Patyrimo su cholera jis jau buvo įsigijęs pakankamai, žinojo maždaug tiek pat, kiek ir kiti. Jis žinojo, kad žmogaus gyvenimą ar mirtį nusprendžia likimas. Jis buvo sąžiningai ir garbingai išbandęs vieną metodą po kito ir jau žinojo, kad, nepaisant Kocho, nepaisant mikrobų, liko tik pats bejėgis, kaip ir anksčiau. Beviltskas skeptikas keliavo po Neapolio vargšų kvartalą, nešinas medikamentais, kuriais pats nepasitikėjo, su paguodos ir vilties žodžiais lūpose, bet su giliausiu nusivylimu širdyje.

Ir dabar šis naujas eksperimentas — toks drąsus, kad jis beveik pats bijojo drįsti, ir duomenys — visa eilė pasveikimų iš epidemijos su baisiu 80 nuošimčių mirtinumu.

Vėl jis buvo gydytojas, tik gydytojas. Dvigubu uolumu stebėjo kiekvieną atvejį, vos akimirksniui teatsitraukdamas nuo ligonio, vis

didejančiu įtempimu sekdamas kiekvieną simptomą, kiekvieną smulkmeną — ligšioliniu skepticizmu. Ir vis dėlto taip buvo — jokio mirimo beveik ištisą savaitę.

Jis buvo beveik užmiršęs, kad Don Dionysio ir Madona del Buon Cammino sekė jo įkandin — jis buvo juos užmiršęs, kaip ir save patį. Retkarčiais jis pastebėdavo tikrovės nesuvokiantį bendradarbį savo pašonėje ir nudžiugdavo, kad galėdavo seniai leisti dalyvauti savo pasisekime. Don Dionysio atrodė lygiai reikalingas poilsio, kaip ir daktaras; dieną ir naktį jis buvo ant kojų su savo Madona. Jo veidas spinduliavo, jis triumfavo. Madona del Buon Cammino dabar buvo apsiausta ugnies raudonumo šilkinu drabužiu. Spinduliuojančių stiklo perlų diadema gaubė jos smilkinius, ant kaklo kabojo, virtinėlė suverta, daugybė žiedų ir auskarų. Dieną ir naktį degė žvakės jos koplyčioje ir ant kaidais plikų sienų kabojo Exvoti — dėkingumo ženklai už išgelbėjimus iš ligos ir mirties. Priešais altorių klūpojo vis nauji žmonės, karštomis maldomis šaukdamiesi pagalbos galingosios Madonos, kuri padarė tiek stebuklų ir globojančia ranka saugojo gatvę. Su nerimu ir baimė daktaras klausėsi Don Dionysio pranašysčių: "Kol žvakės degs Madonos del Buon Cammine koplyčioje, cholera nedrįs artintis į šią gatvę".

SVARSTYMAI

ARGI TIK JUODA IR BALTA?

IŠ JAUNESNĖS IR VYRESNĖS KARTOS
VISUOMENININKŲ SUSIRAŠINĖJIMO

Pragmatikai nesitenkina geranorių himnu. — Centralizacijos nebuvimas nebūtinai yra dezorganizacija. — Ir įvairiomis susisiekimo priemonėmis galima į tą patį balių susirinkti. — Prieš 40 metų irgi nebuvo vieno centro. — Dr. K. Sidlauskas gąsdinimai ir LNT receptas. — Bonnos "ambasadą" pagimdė "vienas centras". — Valtys ne pavyzdys išeivinei visuomenei. — Primatas priklauso Lietuvos nepriklausomybės idėjai. — Vienos vadovybės idėjai primatas gali būti tik laikinai "paskolintas", kai ji pakankamai "kreditinga". — "Vienybės himno" giedojimas dar ne veikla.

ZILIUS JAUNIUI
lapkričio 25 d.

...Nepasipiktink, — įtariu Tavo lapkričio 5 d. laiške (jau išsp. DIRVOJ, 88 nr.) slėpti mandagų manevrą. Barei tenai tai Maceiną (už vienos vadovybės idėjos atmetimą), bet tylo mis ar tik nebūsi turėjęs mintyje tą pabarimą skirti ir tautininkams...

Taip, ar ne, bet aiškumui, turbūt, nepakenks, jei pabandysiu paspelioti, kas į tuos priekiaštus galėtų būti pasakyta iš tautininkų pusės.

Be abejo, žinai, kuo pagrįstas grįžtas. Ir tikriausiai būsi pastebėjęs, kaip mūsų kūrėjų veikloje be atvangos ir gausiai gaminami akmenys tam grindiniui. Ar tik nebūsi ir pats nutašęs dar vieną akmenį Lituanikos aikštės požiūriu viešpatijoje remontuoti, kai pasakei, kad koordinuota veikla yra būtynė... Tai puiki išvada iš teorinės samprotavimo, bet ji ar tik nebus posmelis iš geranorių himno, prasidedančio sūkiu "Mes be Centro nenurimsim!"...

Tautininkai šio himno negieda. Jie, anot kai kurių Tavo draugų, daugeliu atvejų yra pragmatikai. Vienas politinis centras jiems, be abejo, teigiamas ir siektinas dalykas, bet jeigu dėl ko nors nepasiekiamas, tai jie nemano, kad "principas draudžia" dairytis kokiuo kaitalo.

Tai štai, sakysi, taip ir yra, kaip maniau: jie slenka pasroviui, pagal dėsni, kadangi taip yra, tai taip ir reikia!"

Bet jie čia, turbūt, bandys atsikirti, kad net ir politinė veikloje ne vien tik dvi spalvos — juoda ir balta — teiznomos. Būtent, jie prieštarauja tai aliuzijai, kurią darei, sakydamas, jog "sunkoka istorijoje rasti pavyzdžių, kad kada nors nepriklausomybės idėja būtų buvusi realizuota politinės dezorganizacijos keliu." Jie tikriausiai norės priminti ir gvyais pavyzdžiais paliustruoti, jog centralizacijos nebuvimas nebūtinai yra tik dezorganizacija.

Toliau sakei, kad viena politinė vadovybė yra geresnė veiklai reikalinga sąlyga. Tas taip. Bet... Šeši studentai iš mūsų miesto kartą sutarė važiuoti į Los Angeles, draugų aplankyti. Kelionė tolima, ir buvo aišku, kad geriausiai apsimokėtų vykti viensienu automobiliu. Bet jie neturėjo pinigų geram automobiliui. Vienas siūlė savo "Nojaus Arką", bet kiti sakė, kad netesės iki galo. Be to, žinodami vien kitų vairavimo įpročius, kai kurie atvirai pareiškė: "Jeigu tas ir tas ims vairą į rankas, tai mes verčiau pėsti eisim, nes dar norim gyventi!"... Taip iš kelionės vienu automobiliu nieko neišėjo. Bet į Los Angeles jie vis dėlto nukeliavo: kas autobusais, kas traukiniais, kas lėktuvais, bet visi sutartu laiku buvo tenai, ir visi paskui laimingai grįžo.

Taigi, nebūtina nusiminti, jeigu nepavyksta sudaryti pačių geriausių sąlygų užsiojimui vykdyti.

Neišgąsdins, turbūt, tautininkų ir pavyzdžiai iš Jugoslavijos, Čekoslovakijos ar Lenkijos nepriklausomybės kovų istorijos. Jugoslavija tapo sulipdyta net iš trijų-keturių tautų, Čekoslovakija — iš dviejų, bet rezultatai nei vieni nebuvo visiškai laimingi, tai viena. Antra — nežinome, ar tikrai tie kraštai po I karo (kai susidarė palankios sąlygos)

nebūtų pasiekę nepriklausomybės, jei būtų turėję ir po kelis to paties tikslo siekiančius komitetus. Lenkijos paminėtasis pavyzdys galėtų būti panaudotas net ir priešingai tezei nemažiau sėkmingai įrodinėti. Nes Lenkija vieningo ir centralizuoto (Carteryskio) vadovavimo pasėkoje nepriklausomybės neatgavo. Atgavo ją lyg tyčia Pilsudskio-Dmowskio rungtynių įkandini, ir ne dėl to, kad tuos du pavyko sutaukyti, o greičiau atvirkščiai: juos sutaukė, kadangi nepriklausomybės realizavimas jau "lipo ant kulnų".

Pagaliau, pažiūrėkim ir į Lietuvos nepriklausomybės atgavimo eigą I karo metu. Politinės akcijos centrų buvo visa eilė. Lietuvoje — Taryba, ir ta vienu metu gerokai įskilusi. Rusijoje — įvairūs susigrupavimai ir triukšmingu skilimu pagarsėjęs Petrapilio seimas. Komitetai Švedijoje, Šveicarijoje, Tarybos ir Fondai Amerikoje... Jie neturėjo ir negalėjo turėti vienos vadovybės, bet veikė, vadovaudamiesi tik tuo pačiu tikslu.

Vienos vadovybės naudos niekas negiginėja. Bet kai tas geras noras neįvyksta, tai verta nepamiršti, jog ta nauda nėra vienintelė veiklos efektyvumo sąlyga.

Gąsdinai atskirų politinių grupių skirtingų pasisakymų pavojumi. Ir KD pirmininkas dr. K. Sidlauskas tuo gąsdina, bet, pasirodo, kad tas pavojus praktikoje ne toks jau baisus. LNT (tai ir tautininkai to draugė) nurodo visai praktišką receptą, kaip nuo to pavojaus apsisaugoti. Būtent, "kreipdamiesi į kitus Lietuvos reikalais, darykim tai tik per Lietuvos Diplomatinę Tarnybą arba su ja sutartais būdais", ir apsisaugosim nuo nereikalingų lygiagretumų ar prieštaraščių.

Bonnos "ambasadorystės" istorija tai tikrai nesustiprina, o greičiau susilpnina argumentus už vienos vadovybės tezę. Nes gi ta istorija įvyko kaip tik Vliko vardu, dar tuo metu, kada nebuvo LNT, ir kada tautininkai tebebuvo Vlike, taigi tada, kai bent teorijai buvo "vienas centras", toks centras, kokie atgavinimas ir dabar tebėra kai kieno rūpesčių alfa ir omega.

Tarp argumentų už vienos vadovybės būtinumą, iškelei ir tokius klausimus: ar valstybei naudinga turėti kelias valdžias, ir ar reikia nenormalumų skaičių didinti, jeigu jau ir taip esame nenormalioje padėtyje?

Bet mūsų padėtį lyginant su valstybe, "nenormalumų" skaičius yra labai ribotas, būtent, tik trys:

1) Nėra teritorijos, kurioje kokia nors mūsų vadovybė galėtų mums suvereniškai leisti, liepti, drausti ir bausti.

2) Vadovybė, net ir vienintelė, jei negali drausti ir bausti, nėra valdžia.

3) Elektoratas, jei jam megdžiosis šiek tiek ir būtų, nėra suorganizuotas ir nėra visuotinio pripažinimo, kad jį reikia organizuoti.

Šių trijų "nenormalumų" jau užtenka, kad neliktų plotmės išeivinei visuomenei lyginti su valstybe. Valstybė iš viso nėra sąlygų kelioms valdžioms, o mūsų išeivinė bendruomenė dabar nėra sąlygų vienai vadovybei. Ir vargu ar tokios sąlygos gali būti sudarytos. Nebent savaime susidarytų, jeigu suvienodėtų vado-

vybės vaidmens supratimai ir suvienodėtų nusistatymai dėl praktinės veiklos.

Tad į klausimą apie tautininkų pažiūras į vienos politinės vadovybės būtinumą atsakymas, man atrodo, galėtų būti maždaug toks:

1) Viena politinė vadovybė naudinga, pageidaujama, bet ne būtina.

2) "Veiklos būdų gausa" nėra tas, ko mums seniai reikėjo, bet yra turimų sąlygų sukurtas faktas, su kuriuo tenka skaitytis ir kurį galima bei tenka stengtis teigiamai išnaudoti.

3) Išeivinius politinius susigrupavimus apima ir jų veiklai vadovaujančios organos irgi būtų naudingas, todėl reikalingas ir pageidaujamas, tačiau jam būtina remtis ne vien išeivinės visuomenės kišenėmis, bet ir jos politiškai organizuotų sluoksnių nusistatymais dėl praktinės veiklos.

4) Nesėkmė ryškesnės centralizacijos siekime nepaverčia centralizacijos nereikalinga ar atmesnina, bet ir nepaneigia daugelio susigrupavimų, kuris gali būti patenkinamas nepasiekus centralizacijos pakaitalas.

5) Pirmenybė privalo priklausyti ne geresnių priemonių ieškojimui, o veiklai. Priemonės organizuoti ar tobulinti pirmenybė gali būti užleista tik laikinai, jeigu yra pagrindo tikėtis, jog sukuriosios tobulės priemonės atlygins veiklai už laikiną pastangų atitraukimą.

Žinoma, kaip ir visų mūsų politinių susigrupavimų, taip ir tautininkų organizaciniai ryšiai dabar yra gana palaidi, todėl iš paskirų individų galėtų išsirti vienkokių ir kitokių nuomonių. Bet ką tik pasakytosios nuomonės, man atrodo, jų tarpe vyrauja, ir kaip tik todėl jie neprisiideda prie nuomonės, kad dabar Lietuvos reikalui pirmutinė, svarbiausia ir būtiniausia veikla būtų tik giedoti ir šaukti "Mes be Centro (ar be Vliko) nenurimsim!"...

SANTARIEČIŲ
GYVENIMEARGUMENTAI UŽ
LIETUVYBĘ

Gerai. Sutiksiu su nuomone, kad lietuvių — nesąmoningi jausmai, įgyjami šeimoje ir draugystėje. Bet iš jausmų subrandusiam žmogui savaime plaukia ir įsipareigojimai: jausmai transformuojasi į įsipareigojimus, kaip meilė, taip ir patriotizme.

Bet sąmoningam žmogui reikia ir argumentų, kurie pateiktų po įsipareigojimus. Nepakanka jausmų. Reikia, kad šie jausmai turėtų moralinę vertę, kad kritiškasis intelektas galėtų pripažinti jų teisę egzistuoti.

Man "kalba" — yra intelektualiai svarūs ir priimtini — šie argumentai už lietuvių išeiviją:

1. Psichologinis. Lietuvių kultūros, kurią perdavė mums mūsų tėvų šeimos, įtakoje susiformavusių mūsų asmenybės pagrindai. Asmenybės formavimosi ankstyvoji vaikystė turi daugiausia reikšmės. Ji gi praleista lietuviškoje aplinkoje — šeimo-

je, — jeigu ir nelietuviškoje krašte. Ergo: lietuviškoji socialinė aplinka gali geriau patenkinti mūsų giliausius psichologinius potroškus — mūsų intymumo ilgesį, pavyzdžiui, — negu anglosaksiška.

2. Antropologinis. Kiekviena kultūra sukuria ir savyje sukaupta savitas vertybes ir formas. Kaip žmogiško kūrybiškumo vaisius, jos priklauso visai žmonijai. Jos neturi būti prarastos, kaip svarbiausias žmogaus atsieikimas. Bet jas gali išsaugoti — ir perduoti — tikrai tos bendruomenės, kuri yra savo tautinę kultūrą sukūrusi, žmonės, nes tikrai jie jas pakankamai intymiai pažįsta. Pareiga prieš žmoniją — universalus įsipareigojimas — reikalauja kiekvienos tautos žmonėms jaustis atsakingais, visų pirma, už savo tautinės kultūros išsaugojimą ir perdavimą žmonijai. Žmonijos kūrybiškumas nėra neribotas. Todėl — nusikaltimas leisti prapulti tam, kas gali būti apsaugota ir kas gali paskatinti tolimesnį žmonių kultūrinį progresą. Apleisti savo kultūrinį paveldą — yra kultūros aplamai naikinimas.

3. Moralinis. Mūsų jėgų labiau reikia tų bendruomenių, kuri yra prievartaujama, naikinama ir moraliai skriaudžiama, negu tai, kuri džiaugiasi viso ko pertekliais, kuri gali visų rūšių talentų, kiek tik jai reikia, už pinigų nusipirkti, ir kuri, parduodama kitų egzistencijai, užtikrina sau saugumą. Jeigu moraliau duoti duonos tam, kuris alkanas, negu tam, kuris ir taip sotus, tai moraliau atiduoti ir savo jėgas tai bendruomenei, kuriai jų skaudžiai reikia, negu tai, kuri jėgomis pertekusi.

4. Žmogiškai solidarūs. Mums artimi ir brangūs žmonės — Kudirka, Tumas, Čiurlionis, Krėvė, pagalau, kai kurių iš mūsų tėvų ir kitoki giminės — yra kovoję už lietuvių, ir pasiūlyti iš jų kovos — tai juk tas pat, kas išduoti šiuos artimus ir brangius žmones asmeniškai. Žmogiškas solidarumas yra brangintina vertybė. Artimas ryšys su žmogumi savyje įgauldžia pagarbą to žmogaus idėjoms ir kovai. Pagarba žmogui yra pagarba jo tikėjimui, niekam kitam.

V. Kv. • Santaros paskelbtųjų Dr. Vinco Kudirkos sukaktuvinio metų proga New Yorke gruodžio 6 d. 6:30 val. vakare Sheraton — McAlpin viešbutyje Manhatane ruošiamas iškilmingas Dr. Vinco Kudirkos minėjimas. Programoje dalyvauja Dr. Juozas Pajaujis, Dr. Kostas Ostrauskas, Henrikas Kačinskas, I. Vasilūnas. Minėjimą rengia Santaros ir šviesos skyriai. Visuomenė kviečiama gausiai apsilankyti.

• Bostono santariečių žiemos stovykla rytinių pakraščio studentijai įvyks tuoj po Naujų Metų, atostogiškai prailgintame savaitgaly, New Hampshire snieguotose kalnuose. Stovykla tęsis nuo sausio 1 iki 4 dienos ir bus įsikūrusi svetingame Lake Shore Manor (kur ir praityje triukšmanta bei klausytasi), Laconia, N. H.

• Chicago Santaros skyriaus Lietuviškojo Žodžio Sekcijos susirinkime lapkričio 26 dieną sve-

čias iš Bostono Vytautas Kavolis, šiuo metu dėstąs sociologiją Tufts universitete, skaitė paskaitą "Kūrybiškumo sąlygos".

• Vanda Gegevičiūtė pirmininkauja gražiai veikiančiam Lietuvos Studentų Klubui Chicago universitete. Paskutiniame susirinkime buvo išklaudytos Tabor Farmoj buvusio Santaros suvažiavimo metu Daivos Mongirdaitės įdainuotos juostos.

• Garbės Filisteris Romas Viesulas dalyvavo lietuvių grafikų parodoje, kuri įvyko Muenchene, Vokietijoje.

• Česlovas Melsbakas, Santaros Clevelando skyriaus pirmininkas, išrinktas taip pat Lietuvos Studentų Sąjungos Clevelando skyriaus pirmininku.

• Santaros Waterburio skyriaus valdybą sudaro: Arvydas Vaišnys, pirmininkas, Danutė Malakauskaitė, sekretorė, ir Algirdas Antanaitis, išdinininkas.

• Valdas Adamkavičius skaitė paskaitą kariuomenės šventės minėjime, kurį buvo surengusi Lietuvos Bendruomenės East Chicago apylinkė lapkr. 23 d.

SOCIETY'S EUCLID SHORE
SKYRIUS ATIDAROMAS
SIANDIEN

Society for Savings ir Society National Bank šiandien atidaro savo dydylitąjį skyrių naujame ir moderniame pastate, Lake Shore Shopping centre, 240 East 228 St., Euclid.

Atidarymo iškilmės prasidės 9:30 val. ryto, kada Hervis B. France, Society for Savings prezidentas ir William Harvey Kyle, Society National Bank prezidentas, perkirps kaspiną ir pirmą kartą atidarys naujojo skyriaus duris. Iškilmėse dalyvaus Euclido majoras Kenneth Sims ir kiti miestelio pareigūnai.

Visą savaitę, nuo gruodžio 8 iki gruodžio 12 d. publika kviečiama aplankyti skyrių ir dalyvauti atidarymo iškilmėse. Atsilankiusiems bus duodamos dovanos, suvenyrai, jie bus vaišiami ir t.t.

Society's naujasis skyrius bus vienas iš moderniausių bankų. Jame bus atliekamos visos bankinės operacijos, o taupymo sąskaitos sutvarkomos net neišlipant iš automobilio, prie specialaus langelio. Bankas turės išnuomojamus seifus, lengvomis sąlygomis teiks ipotekines paskolas. (Sk.)

BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

THE OHIO
MECHANICS
LAUNDRY CO.INDUSTRIAL LAUNDRY
and CLEANING
GARMENT SUPPLIES4730 LEXINGTON AVE.
HE 1-9305

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

NORWOOD DRUG, INC.

GERAS RECEPTO IŠPILDYMAS YRA SVARBIAUSIA
MŪSŲ PAREIGA.
RECEPTY SPECIALISTAS

6411 Superior Ave.

HE 1-1035

HOLIDAY GREETINGS

VIC'S GULF SERVICE STATION

THE FINEST SERVICE IN TOWN

VICTORAS SUMAS Mgr. WE GIVE GREEN STAMPS

SUPERIOR AVE. (CORNER EAST 66th ST.)
EN 1-9713

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Many Friends

G. W. OSTROM

General Insurance

21930 Lake Shore Blvd.

RE 1-2882

GREETINGS and BEST WISHES

O'BRIEN CUT STONE COMPANY

19100 MILES AVE.

MO 2-6957

GREETINGS and BEST WISHES

For a Pleasant Holiday

THE EXCELSIOR VARNISH WORKS
INCORPORATED

1228 WEST 74th STREET

AT 1-6600

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

UPTOWN PRESCRIPTION DRUG
STORES

PRESCRIPTIONS OUR SPECIALTY

10543 Carnegie Ave.

RA 1-2700

10481 St. Clair Ave.

MU 1-3600

18599 Lake Shore Blvd.

IV 1-9252

10605 Chester Ave.

SW 1-2200

GREETINGS and BEST WISHES

To Our Friends and Patrons

THE LAKE ERIE BUILDING
MATERIAL COMPANY

YOUR NEIGHBOR

1321 MARQUETTE

HEnderson 1-5069

GREETINGS and BEST WISHES

THE E. B. BROWN OPTICAL CO.

Union Commerce Arcade

MAin 1-2426

PERSIUNCIAME SIUNTINIS I SSSR, LIETUVA, LATVIJA, ESTIJA IR KITAS RESPUBLIKAS.

NAUDOKITE PATARNAVIMU PATIKIMOS, ATIDŽIUS IR SKUBIOS FIRMOS

GENERAL PARCEL & TRAVEL CO. INC. (LICENSED BY USSR)

135 W. 14th St., New York 11, N. Y. Tel. CHelsea 3-2583

ATIDARYTA KASDIEN NUO 9-6, SEKMADIENIAIS NUO 9-4 VAL.

MŪSŲ SKYRIAI

141 2nd Ave.

900 Literary Rd.

332 Fillmore Ave.

11339 Jos. Campau

New York City

Cleveland 13, Ohio

Buffalo 6, N. Y.

Detroit 12, Mich.

Tel. YU 2-0380

Tel. TOWER 1-1461

Tel. MOhawk 2674

Tel. TOWnsend 9-3980

632 W. Girard Ave.

132 Franklin Ave.

39 Raymond Plaza W.

308 West 4th St.

Philadelphia 23, Pa.

Hartford, Conn.

Newark, N. J.

Boston 27, Mass.

Tel. WALnut 5-8878

Tel. CHapel 6-4724

Tel. Market 2-2877

Tel. ANDrew 8-5040

Visais klausimais, susijusiais su siuntinių persiuntimu Jūsų giminėms ir draugams, kreipkitės į mūsų patyrusius, atidžius ir mandagius skyrių vedėjus, kurie maloniai suteiks jums visus nurodymus.

Pradžiūginkite savo artimuosius siuntiniu Kalėdoms.

Mūsų didžiulė firma, turėdama tūkstančius patenkinčių klientų, 100% garantuoja siuntinių pristatymą. Kiekvienas siuntinys išsiunčiamas per 48 valandas ir adresatą pasiekia per 6-7 savaites (oro paštu per 7-12 dienas).

Mūsų įstaigose yra didelis pasirinkimas pirmos rūšies maisto produktų, pramonės gaminių: skarelių, avalynės, laikrodžių ir kitų daiktų pačiomis žemiausiomis kainomis.

Atsiminkite, kad mes esame siuntinių persiuntimo specialistai.

BALFO IX-JO SEIMO REZOLIUCIJOS

Balfo Seimas, įvykęs 1958 m. lapkričio 29-30 d. Newark, N. J., sėkmingesniai atities darbui, t. y. gausesniems aukoms surinkti ir didesniai skaičiai lietuvių tremtinių ir kitų savo nelaimingų brolių ir sesių skaičiui sušelpiti, priėmė šiuos pagedavimus:

1. Kreipti viso laisvojo pasaulio, ypač Amerikoje gyvenančių, lietuvių dėmesį, kad mūsų pagalbos šaukliai tautiečiai-lietuviai karo audrų ir tremimo išblaškyti ne tik Europoje, bet dar daugiau tolimoj ir šaltojo Azijoje. Kiekvienas paaukotas doleris, paverstas į šiltą drabužį ar vaisių siuntinėį, nevienam ne tik nušluosto ašaras, bet ir išgelbsti nuo be laiko artėjančios mirties. Seimas nuoširdžiai prašo atminti juos ir aukoti Balfui.

2. Centrai surinkti kaip galima daugiau žinių apie ištremtuosius ar į vargą patekusius ir pagal turimas išgales pasistengti kiekvieną sušelpiti.

3. Sėkmingam šalpos darbui vykdyti reikalingas juo glaudesnis Balfio Centro ryšys su skyriais ir su visa lietuvių bendruomene bei bendradarbiavimas. Gražūs praeities bendradarbiavimo pavyzdžiai turi būti dar labiau sustiprinti, kad būtų jaučiama nuoširdi vienos šeimos bendro darbo ir bendro uždavinio supratimo šiluma.

4. Lietuvių spauda yra svarbiausioji Balfio veiklos talkininkė. Pozityvūs spaudos pasakymai, centro ir skyrių veiklos aprašymai, nusipelnusių asmenų darbų įvertinimai labai daug padeda Balfio veiklai. Kartais iškilę neesminiai, daugiau asmeninio pobūdžio, nesklaidumai, turėtų būti išsprendžiami vietoje, kur jie kilo, bet ne spaudoje, kad tuo būtų išvengiama nepelnytų priekaištų bendrai Balfio veiklai.

5. Kreipti skyrių ir vietos veikėjų dėmesį į tai, kad vietose į Balfą nariais būtų įtraukiama kuo daugiau organizacijų ir garbės rėmėjų.

6. Centro valdybai daryti žygių, kad ne tik duodamosios aukos Balfui, bet ir siunčiamųjų šalpos siuntinių vertė būtų atskaitoma nuo apmokestinamų pajamų, mokant pajamų mokesť.

7. Birželį, kaip didžiųjų lietuvių tautos tragedijų mėnesį, skelbti visoje Amerikoje šalpos ir Balfio vėjus mėnesį.

8. Įtraukti visose kolonijose Balfio organizacijoms mokyklinį ir akademinį jaunimą bei organizacijas šiais sumetimais:

a. kad jaunimas nuo mažens būtų pratinamas suprasti aukos ir šalpos vertę ir reikšmę ir b. kad jaunimo organizacijų talka pagelbėtų Balfui, vykdam vėjus vietose.

9. Pasirūpinti Centro Valdybai sudaryti jaunimo organizacijų sekciją, kuri instruktuoju jaunimo veiklą šalpos srityje.

10. Balfio informacijoms ir propagandai sustiprinti sudaryti

ti specialią informacijos ir propagandos komisiją.

11. Pasirūpinti įsteigti garbės ženklą-medalį, kuriuo būtų apdovanojami Balfui nusipelnę aukomis ar darbu asmenys, organizacijos ir spauda.

Naujausio modelio automatiškai elektriniai dulkių siurbiai — valytuvai "Electrolux"
gaunami per Vaitiekų Morkūną, 536 E. 118 St., Cleveland 8, Ohio, telef. MU 1-2762.

Duodama ir kreditan priskaitant normalias palūkanas. Teikiama visokeriopas patarnavimas — aparatų taisymas ir reikiamų dalių pristatymas.

2 šeimų namas
parduodamas savininko. Bayliss Ave.
EX 1-0919 (93)

Išnuomojamas
5 kambarių butas II aukšte. Dujom šildomas. \$75.00 mėnesiui. 7211 Superior Ave. (93)

NELAIMĖ IR LIGA
Liga ir nelaimė ištinka netikėtai. Todėl tu turi užsitikrinti, kad TAVO šeima būtų apsaugota pagal Accident and Sickness planą.

NATIONWIDE INSURANCE COMPANY siūlo platų liginės, medicininę, operacinių ir nedarbingumo pajamų draudimą žemomis kainomis!

Dėl smulkesnių informacijų skambinti:

PAULINA MOZURAITIS,
Agentas
Tel. SK 1-2183

DĖMESIO! GLOBE PARCEL SERVICE, INC.

Persiuočia Jūsų sudarytus naujų daiktų siuntinius į Lietuvą ir visas Rusijos sritis, apmokant muitą siuntėjui. Gavėjams nieko neturi primokėti.

Galima siųsti iki 44 svarų, jei gu persiuočiam, ji daiktai telpa dėžėje, kurios d. dis nustatytas JAV pašto taisyklė. Maistą kartu su rūbais siųsti neleidžiama.

Nepatikekit savo brangių siuntinių į neišskias, iūlančias tarpininkauti rankas

Globe Parcel Service Inc. siunčia su Inturisto įgaliojimu. Siuntiniai pilnai apdrausti.

Siuntėjų patogumui turime gerų vilnonių medžiagų, odų, skarų, skarelų, batukų. Šios prekės parduodamos siuntėjams savikaina.

Adresas: 1313 Addison Rd. Kampas Superior ir E. 71st St. Tel.: UT 1-0876

NAUJAS DIRVOS ADRESAS

6907 Superior Ave.,
Cleveland 3, Ohio

Cleveland
APYLINKĖSE

Radio klubo vakare

praėjusį šeštadienį buvo pakartota "Penki stulpai turgaus aikštėje" vaidinimas. Vaidinime buvo padaryta eilė pakeitimų ir jis skaitomas geriau pavykusių. Tik publikos buvo labai maža. Ir greičiausia, dėl pergreito kartojimo bei blogo oro, kuris Clevelande tęsiasi jau antra savaitė.

Vysk. M. Valančiaus Vardo
Lituanistinė Mokykla,

rengia visiems lietuvių vaikams Kalėdų eglutę, gruodžio 28 d. 4 v. p. p., Šv. Jurgio parapijos salėje.

Tėvai prašomi paruošti dovanėles, nuo 1 ligi 2 dolerių vertės, užrašant savo vaiko pavardę ir skyrių.

Dovanos bus priimamos gruodžio 28 d. nuo 9 val. ryto, ligi eglutės programos pradžios, Šv. Jurgio parapijos salėje.

Švenčiant Lietuvos skautijos 40 m. sukaktį

Clevelando Neringos skaučių tunte už stropiai ir sumaniai einamas pareigas pakeltos į vyresniškumo laipsnius: į skiltininkės — psl. Jūra Gailiūsyte ir Alina Andolytė; į paskiltininkės — skautės Teresė Varekojytė, Rita Žagarskaitė ir Marytė Gailiūsytė.

Jūrų skautėi Lidijai Koklytei už pavyzdiningai ir stropiai einamas skiltininkės pareigas Neringos tuntininkė pareiškė viešą pagyrimą.

Gruodžio 17-osios minėjimas

Tradicinis gruodžio 17-sios minėjimas įvyksta gruodžio 14 dieną, 4 val. po pietų inž. Algirdo Nasvyčio rezidencijoje, 1823 Magnolia Drive. Bus trumpa muzikos programa, jaunųjų pasirodymas ir paskaitėlė. Minėjimą rengia Tautinė Sąjunga. Norintieji tame minėjime dalyvauti praneša skyriaus pirmininkui Julijui Smetonai, ER 1-4333 ar ER 1-4675, Dirvos redakcijai ar skyriaus valdybos nariams. Visa lietuviškoji visuomenė maloniai kviečiame tame minėjime dalyvauti.

Skaučių Tėvų ir Rėmėjų
metinis susirinkimas šaukiamas gruodžio 12 d. 7 v. vak., apatinėje lietuvių salėje. Tėvai kviečiami dalyvauti, atskiri kvietimai nebus siuntinėjami.

PARDUODAMOS DVIEJŲ SEIMŲ NAMAS

Neff Rd., prie bažnyčios, po šešis didelius kamb., du gaso pečiai, du garažai, gražus sklypas. Buvusiam savininkui išvykus į Floridą, namas parduodamas su visais baldais. Už abu butus nuomos gaunama į mėnesį \$310.

Saukite Paul Mikšys, namų telef. LI 1-8758 arba office

Kovac Realty
960 E. 185 St. KE 1-5030

Ramovėnų padėka

Lapkričio 22-23 d.d. L. V. S. "Ramovė" Clevelando skyrius paminėjo Lietuvos kariuomenės atkūrimo 40 metų sukaktį. Minėjimas pasisekė. L. V. S. "Ramovė" Clevelando Valdyba reiškia nuoširdžią padėką žemiau išvardintiems asmenims:

Šv. Jurgio parapijos kun. Ivanauskui už atlaikymą Šv. Mišių už žuvusius karius ir partizanus kovoje dėl Lietuvos Laisvės ir

Nepriklausomybės ir pasakytą pritaikytą tam minėjimui pagamintą, kun. P. Dziegoračiui už pašventinimą skyriaus vėliavos ir tartą žodį. L. V. S. "Ramovė" CV vicepirm. brig. gener. prof. St. Dirmantui už atvykimą į šventės minėjimą, įteikimą vėliavos ir paskaitą; p.p. S. Smetonienei, O. Mikulskienei, brig. gen. K. Tallat-Kelpšai ir inž. Pijui J. Žiūriui, vėliavos krikšto tėvams, Iz. Jonaitienei, Vyt. Rau-

linaičiui ir Ed. Karnėnui už vėliavos projekto padarymą ir pagaminimą, Dr. Pautienii už padovanotą tautinę juostą su įsiutu į ją Lietuvos žemės žiupsneliu. Toji juosta buvo užrišta ant koto vėliavos. Už duotą meninę programą Čiurlionio Ansamblio vyrų chorui ir jo vadovui muz. Alf. Mikulskiui, Babickui dirigavusiam chorui, spaudai: Dirvai, Draugui, Darbininkui už šventės garsinimą bei informavimą lietuvių visuomenės, J. Stempužiui už garsinimus per Clevelando Lietuvių Radiojalandėlę, ALB Centro Vald. pirm. St. Barzdukui, LB 1 apylinkės pirm. J. Virbaliui, ALTO Clevelando sk. pirm. J. Daugėlai, Tautinės S-gos pirm. J. Smetonai, Birutinių pirm. Nagienai-Nagevičienei, Pilėnų Tunto Tuntininkui Pr. Karaliui, Ateities Klub. pirm. V. Čyviui, Vengrų atst. gener. Kovac, Latvių atst. Petrovskui, sveikinusiems žodžiu ir inž. Pautienii sveikinusiame raštu, p. Gaidžiūnui už akto pagaminimą, p. Palukaičiui už foto nuotrauką, Birutinių, aukojusioms produktus užkandžiams ir šeiminkavusioms vaišių metu: p.p. Blumentalieni, Karosienei, Kubiliūnienei, Garliauskieni, Mikoliūnienei, V. Morkūnienei, Čepukaitienei, Juodvalkienei; aukojusioms produktais ir pinigais: Abratienei, Pautienienei, Plechavičienei, Bačiulienei, Eidimtienei, Jokubaitienei, B. Mainelienei, Z. Morkūnienei, R. Nasvytienei, Smetorienei, Tamulienėi, Raulinaitienei, Stasienei, Kižienei, Nagevičienei, Natkevičienei, Vedarie- nei, Macijauskienei, Ap. Leknickienei, Pramenekienei, Augienei, Juodėnienei, Rim. Nasvytienei, Tallat-Kelpšienei, Apanie-

rei, Skardienei ir Beržinskieni. Talkininkams: J. Kaklauskui, Pr. Maineliui, A. Kokliui, Al. Penkauskui, J. Pociui, St. Lukotu į ją Lietuvos žemės žiupsneliu. Toji juosta buvo užrišta ant koto vėliavos. Už duotą meninę programą Čiurlionio Ansamblio vyrų chorui ir jo vadovui muz. Alf. Mikulskiui, Babickui dirigavusiam chorui, spaudai: Dirvai, Draugui, Darbininkui už šventės garsinimą bei informavimą lietuvių visuomenės, J. Stempužiui už garsinimus per Clevelando Lietuvių Radiojalandėlę, ALB Centro Vald. pirm. St. Barzdukui, LB 1 apylinkės pirm. J. Virbaliui, ALTO Clevelando sk. pirm. J. Daugėlai, Tautinės S-gos pirm. J. Smetonai, Birutinių pirm. Nagienai-Nagevičienei, Pilėnų Tunto Tuntininkui Pr. Karaliui, Ateities Klub. pirm. V. Čyviui, Vengrų atst. gener. Kovac, Latvių atst. Petrovskui, sveikinusiems žodžiu ir inž. Pautienii sveikinusiame raštu, p. Gaidžiūnui už akto pagaminimą, p. Palukaičiui už foto nuotrauką, Birutinių, aukojusioms produktus užkandžiams ir šeiminkavusioms vaišių metu: p.p. Blumentalieni, Karosienei, Kubiliūnienei, Garliauskieni, Mikoliūnienei, V. Morkūnienei, Čepukaitienei, Juodvalkienei; aukojusioms produktais ir pinigais: Abratienei, Pautienienei, Plechavičienei, Bačiulienei, Eidimtienei, Jokubaitienei, B. Mainelienei, Z. Morkūnienei, R. Nasvytienei, Smetorienei, Tamulienėi, Raulinaitienei, Stasienei, Kižienei, Nagevičienei, Natkevičienei, Vedarie- nei, Macijauskienei, Ap. Leknickienei, Pramenekienei, Augienei, Juodėnienei, Rim. Nasvytienei, Tallat-Kelpšienei, Apanie-

L. V. S. "Ramovė"
Clevelando sk valdyba

PARENGIMŲ KALENDORIUS

1959 m.

Š Sausio 31 d. lietuvių salėje vaidinimas. Rengia 68 Balfio sk.

Gegužės 2 d., Slovenian Auditorium JAV ir Kanados jaunųjų dainininkų konkursas. Rengia Dirva.

J. CIJUNSKAS LAIKRODININKAS

Taiso ir parduoda laikrodžius apyrankes ir kitas brangenybes. Sąžiningas ir garantuotas darbas prieinamomis kainomis.

753 E. 118 St.

Cleveland 8, Ohio

Telef.: LI 1-5466

Guess who saved ahead?



'59 Society KALĖDŲ TAUPMENŲ KLUBO SĄSKAITA DABAR!

Pasirink sumą, kurios tau reikės atnešančioms Kalėdoms	Tavo įmokėjimai kiekvieną savaitę bus:
\$25.00	\$1.00
50.00	2.00
100.00	4.00
250.00	10.00

Society FOR SAVINGS
Member Federal Deposit Insurance Corporation

EAST CLEVELAND-EUCLID & SUPERIOR AVE. SAVINGS EARN 3 1/2% OPEN EVERY SATURDAY UNTIL NOON SUPERIOR SAVINGS HOME AND REMODELING LOANS CORNER 68TH-SUPERIOR AVENUE

I. J. SAMAS JEWELER
Šveicariški ir geriausi Amerikos laikrodžiai. Laikrodžių taisymas. Brangenybės. Įvairus dovanų pasirinkimas.
7007 Superior Ave. Greta Ezella Theatre
Telef.: EX 1-3969. Bute: WA 1-2354

P. J. KERSIS
609 Society for Savings Bldg.—Cleveland, Ohio
OFIS TELEF.: MAIN 1-1773. REZIDENCIJA: PENINSULA 2521
Norėdami pigiai pirkti namus mieste arba priemiesčiuose, kreipkitės į mane, gausite pigią kainą. Taipgi gausit patarnavimą įvairuose apdraudose-insurance reikaluose.
Sutaisau paskolas pirmo morgičio. Patarnavimas ir išpildymas garantuojama. Kreipkitės į mane telefonu arba asmeniškai.

LIETUVIŲ KLUBAS
6835 SUPERIOR AVE. EX 1-1143
Lietuvių Klubo Direkcija, visus lietuvius ir jų draugus, kviečia nepamiršti 1958 m. lietuvių klubo.
Praleiskite laisvalaikį su savais savuose namuose. Klubas turi įvairių garsiakalbių. Sėdėdami bet kurioje vietoje, galite klausytis muzikos, lietuvių radiojalandėlių. Visą laiką veikia televizijos aparatas. Penktadieniais veikia lietuviškų valgių virtuvė.
Atsilankę neapsiriksime, visi patogumai Jums.

JAKUBS & SON FUNERAL HOMES
Vėsinamas oras Jūsų patogumui.
Della E. Jakubs & William J. Jakubs
Licensijuoti laidotuvių direktoriai ir balsamotojai.
35 metai simpatingo ir rimto patarnavimo.
6621 Edna Avenue EN 1-1763 936 East 185 St. KE 1-7770



30 metų aukščio Kalėdų eglė statoma priešais naujai atidarymą Society's skyrių Euclide. Ji bus uždegta per skyriaus atidarymo iškilmes ir stovės per visą Kalėdų sezoną.



DIRVA

THE FIELD

Redakcijos ir administracijos adresas — DIRVA, 6907 Superior Ave., Cleveland 3, Ohio. — Telefonas: Henderson 1-6344. Redaktorius Balys GAIDŽIUNAS (buto telefonas: GL 1-3976).

Jaunimo temomis

JAUNOSIOS ŠEIMOS PARAŠTĖJ

V. GRUODŽIUS

Kiekvienas kraštas turi savas gyvenimo sąlygas, skirtingas nuo kitų kraštų. Kitaip ruošiamasi kovai dėl būvio, kitaip ir kovojama dėl jo. Jaunimas, žiūrėdamas daugiau į ateitį, negu į praeitį, natūraliai stengiasi prisitaikyti prie naujų sąlygų. Juo greičiau supras jas, juo lengviau žengs į priekį. Juo sparčiau žengs, juo aukščiau pakils. Juo aukščiau bus pasiekęs, juo stipresnį ekonominį, intelektualinį bei kultūrinį pagrindą bus susikūręs. Juo daugiau bus pajėgias įsikūrusių lietuvių, juo didesnis bus jų svoris kitatautėjų visuomenėje. O tada jau bus lengviau krypti reikalus Lietuvos naudai. Ir lietuviškoji bendruomenė bus patvaresnė ir lengviau seksis tautiškai ugdytis. Filosofija labai paprasta. Gyvenimiška. Išmėginta žydu tautos per 2000 klajūniškų metų.

Ir mes sutariame, kad jaunimas turi eiti aukštuosius mokslus ir kiek galima aukščiau. Jaunimas eina juos. Eina daugumoj su tėvų pritarimu bei pagalba. Savo darbštumu, stropumu ir gabumais mūsų jaunimas prasiimuša į viršūdirkinį moksleivių, studentų ir profesinių darbininkų sluoksnį, pakeliasi dažnai laimėdamas premijas, garbės ženklus ir stipendijas. Tuo imponuoja kitiems ir galbūt pasitikię savimi.

Sitose kovos dėl būvio varžybose mūsų jaunimas nuolat ir arčiau susitinka su kitataučiu marėmis. Susidūrimas su kitataučiais baigminiuose bendriniuose metuose (jie veržlūs ir audringi, Sturm und Drang periode — taip tą laikotarpį vadino vokiečių psichologai) ištato lietuvišką jaunimą prieš mišrių vedybų ir nutaustimo galimybes.

Jaunoji šeima — tautos gyvybinis reikalas. Bet reikalas jau trokas ir nepaprastai opus. Prie jo, kaip į švelnių gėlių darželį, eiti tenka itin atsargiai, nepilaukšint aplinkui rūstybės botagais ir netrypiant grubumo batais. Tokios priemonės paprastai veikia atvirkščiai.

Iki šiol, kiek aplinkui galima pastebėti, mišrios santuokos aktyviai įsivertinę tik visiškai pasirengę šaukti: pavojus tautai, ką jūs darote, ar nematote pavojaus tautai?

Imant iš esmės, tame šauksme, žinoma, yra tiesos. Vienok toks šauksmas dar neišsemia visos tiesos.

Viena, — dar nėra buvę pasaulyje nė vienos tautybės, kuri, kad ir kaip kompaktiškai gyvenama kitataučių tarpe, būtų sugebėjusi išvengti mišrių vedybų atskirų atsitikimų. (Kiniečiai ir japonai — konservatyviausios šiuose klausimuose — jų neišvengė). Ir mes, kaip emigracinė bendruomenė, turime su tuo sąskaityti ir būti pasiruošę, kad dalis mūsų jaunimo, gal 5, o gal ir 10 jo nuosimėjų, nueis mišrių vedybų takais. Vien dėl to pati lietuviška bendruomenė dar nepažūna.

Žinia, artimiesiems tai nėra taip paprasta, kaip prašalaučiams apie tai padiskutuoti, nes jiems tai tenka išgyventi.

Bet tik didelė kantrybė ir didelis taktas gali dalį ar visą reikala atitaisyti.

Mišrios šeimos partneryste galima laimėti simpatijų lietuviškai visuomenei ir naujų veikėjų lie-

tuviškų reikalų labui. Jau turime pavyzdžių, kada mišrioje šeimoje ir net kalboje. Daug kur per tokių šeimų partnerius, lyg per palaimintą tiltą, lietuviški reikalai pasiekia tokius reikšmingus kitatautės visuomenės postus, prie kurių nė mūsų vadovaujamieji veiksniai neprieina.

Nuėjęs mišrios šeimos kryptimi anksčiau ar vėliau išgyvens savo neprašytus sukrėtimus ir atsisuks pats atiduoti duoklę šeimai, genčiai ir tautai, iš kurios kilęs, vienu ar kitu būdu, jei tik laiku parodyta pagunda ir šiltos pagalbos ranka jį ar ją nepavėlavusi pasiekė.

Kieto ir besąlyginio pasmerkimo žodis greičiau pastūmės toki jaunavedį tolyn nuo viso, kas lietuviška, o kartais, — kas mums visiems jau bus daug blogiau, — padarys jį ir visą jo būsimą šeimą aršiais anti-lietuvišais. Ot čia tai jau grynas ir piktybinis nuostolis lietuviškai bendruomenei.

Antra, — mišrių vedybų galimybės turėtų visus mus paskatinti atkreipti į jas rimtą dėmesį, planingai ir atvirai išsiskutuojant pirmoje ir jaunimo ratiuose šeimoje, negu pasidaro per vėlu. Ir tai ne vien tautinio nykimo pavojaus požiūriu, bet ir ar pačių jaunųjų sutuoktinių būsimojo labo atžvilgiais.

Santuoka tai dviejų žmonių bendruomenė, kurie vienas antam buvo iki to laiko svetimi ir nežinomi vidiniuose charakteristose. Santuokos laimė ir pasisekimas reikalauja, ir tai neišvengiamai, didelio prisitaikymojo darbo iš abiejų. Prisitaikymo eigoje kils visa eilė konfliktų, kuriuos tik spėk spresti. Ir juo daugiau skirtingumų bus tarp būsimųjų sutuoktinių, juo daugiau bus konfliktų. Konfliktai gali atsiskleisti iš visokių visokių skirtingumų: amžiaus, įpratimų, pažiūrų, papročių, pomėgių, būdų, temperamentų, tikybos, tautybės, rasės ir t.t.

Sutuoktinių tautybės skirtumas yra vienas iš pačių sunkiųjų šeimose: jis — kasdieniškai nuolatinis ir savyje turįs visą eilę priedinių išplaukų.

Dažniausias mišrių vedybų pasekmės būna dvi: arba vienas sutuoktinių paaukvoja savo tautinius jausmus šeimos darnai, o tai yra žymiai sunkiau, negu daug kas prieš vestuves naujaučiai, nes aštriausiai tautai pasijus su šeimos pirmagimio atsiradimu. Arba abu sutuoktiniai nustoja vertinti natūralųjį tautiskumą, pasidaro indiferentai ir tuo pačiu nustoja vieno iš nedaugelio pasaulio moralinių ramsčių, į kuriuos dažnokai galės prireikti atsiremti tolimesnio gyvenimo sunkiąją valandą.

Ir viena ir antra pasekmė didins šeimos netikrumo laipsnį, skausmo šėdus iš anksto pridengdama išsilygtį šeimos laimės paveikslą. Jei tam gilius ir sąmoningos paruošties nėra, gali iš anksto spėti, mišri šeima grius ar mėsės.

Nėra nieko natūralesnio žmogui, kaip jo polinkis į šeimą. Bet nieko nėra pražūtingesnės šeimai, kaipėjimas į ją su natūraliai padidinta jos griuvimo perspektyva. Šeima tai nėra eksperimentų bandomasis laukas.

Galų gale, kiekviena šeima sa-

vo gyvenimo saulėlydyje byloja, kad ji turėjo žymiai mažiau kampuotų slenksčių, būdama vienatautės sudėties, negu mišrios, nekalbant jau apie Amerikos sociologų statistiką, rodančią, kad ištuokos mišrios santuokose yra bent keturis kartus dažnesnės, negu ne mišrios.

Trečia, — net ir iš anksto ir ko kruopščiausiai įsisavinus mišrių vedybų sunkiuosius šešėlius dar nevalia sudėti rankų. Kam nors, greičiausiai — visiems ir kartu — tenka stengtis ruošti ir tvirtinti visas galimas progas lietuviškoms jaunoms šeimoms megstis jų pačių lengvesnei atečiai.

Mišrių vedybų sunkumą mūsų jaunimas gal ne tiek žino, kiek nujaučia. Iš čia jo didelės ir sėkmingos pastangos intensyviai bendrauti savo tarpe. Jis būriais į savas organizacijas, laiko si jų kietai įsikandus, daro dažnus ir plačius suvažiavimus, nugalai distancijas bei išlaidas, kad tik ko didesniu būriu ir ko dažniau suėtyt draugėn. Juk čia iš dalies glūdi paties jaunimo gantiška kova ne tik prieš nutaustimo, bet ir prieš mišriųjų santuokų spaudimą.

Senimo rolė? Padėti jaunimo bendravimo apraiškoms. Dar daugiau, — paieškoti jam naujų bendravimo formų ir jas nuosirdžiai paremti. Bet gal dar svarbiau, — neleisti jaunimo aktyse kristi lietuviškos šeimos orumui. Kai jaunimas tiki lietuviškos šeimos prasmingumu, jis jos sieks ir pasieks. Bet jei tėvų namuose matys ne aktyvų tautinės sąmonės ugdomąjį šaltinį, bet arba buvusio lietuviškumo atliekas arba buvusios šeimos griuvėsius, jaunimas stablės ir išgyvens tai su skausmu. Jei po to jaunuolis dar apsispręs už lietuvišką šeimą, jis bus herojus, bet herojus šiuo klausimu pasidarys jau be tėvų, be vyresniųjų, be senimo pagalbos. Pavyzdžiai yra tai, kas traukia.

Tarp kitko, — ar, pavyzdžiui, nebūtų gražu mums įgusti ben-

PATARIMAI DARBŲ IEŠKOTOJAMS

JONAS KAZLAUSKAS

(2)

Pašikalbėjimas su darbovieta, kurioje stengiamasi gauti darbą, reikalauja tam pasiruošimo bei egzistuojančios biznio etikos laikymosi — tinkami šūviai norimam taikiniui.

Bendra taisyklė sako, kad reikia žinoti, ko ieškai. Žodis vien darbo nieko nepasako. Pašikalbėjimo metu darbdavys nori gauti darbininką esamai pozicijai. Ieškotojo bendri ir platūs pasakymai, kaip "raštinės darbas" ar "bet koks darbas", verčia darbdavį ištirti turėtą patyrimą ir kitas kvalifikacijas esamai pozicijai. Juk ne darbdavio problema nuspręsti asmens karjerą ir parinkti užsiėmimą, kuris jam daugiausiai prie širdies. Darbo ieškotojas šį klausimą turi pats išspręsti. Sunku tikėtis darbo, jei nežinoma, ko ieškoma, ir tai duoda pagrindo darbdaviui abeioti apie asmens pastovumą. Jis greičiau pasamdys tą, kuris jau žino darbo šaką ir karjeros liniją.

Inžinierius, kuris per penkis metus šalia savo tiesioginio darbo įsigijo gerą patyrimą, kaip raštinės vedėjas — administratorius, ieškodamas inžinieriaus ar raštinės vedėjo darbo, bus sunkesnėje padėtyje, negu bazuodamasis tik viena iš šių profesijų, bet, kita vertus, gali tai išnaudoti, kaip plusą prieš konkurentą, kuris šios dvigubos kombinacijos neturi.

Pašikalbėjimai yra įvairūs: vieni, kuriuose daugiausia tenka klausimus atsakinėti, kiti, ku-

druomeniškai, atšvęsti kiekvienos naujos jaunios lietuviškos šeimos susikūrimą?

Amerikiniuose laikraščiuose yra priimta dėti nuotakų ar jaunųjų fotografijas su mažais šabloniškais prieraišais. Kad taip mūsų laikraščiuose šalia kitokių iliustracijų mes vis ir nuolat galėtume matyti šviečiančius naujos lietuviškos šeimos paveikslus! Prieš juos tikrai nublyktų reti mišrių vedybų pranešimai. O mes visi, vieni — atsigalvinę savuosius prisimintuose, antri — nekantriai žvelgdami į savo ateitį, kažkaip tvirčiau pasijustumė.

Ponai korespondentai ir pirkliai su sūčiomis, užverskite redakcijas spindinčiomis vestuvėmis nuotraukomis. Ponai redaktoriai, nepašykstėkite joms puošnios vietos savo laikraščiuose.

DIRVOS TALKA

Mums būtina reikia 500 naujų skaitytojų. Jie turi užpildyti mirusių senų skaitytojų eiles, jie turi padėti sudaryti ir sąlygas Dirvą dar dažniau išeiti. Nepadidinę savo skaitytojų šeimos dar 500 naujais prenumeruatoriais, mes negalėsime Dirvos leidimo dažinti. Be visų mūsų skaitytojų ir bičiulių talkos tas planas nebus įvykdytas. Tai žinodami mes ir prašome:

1. Užprenumeruokite Dirvą, kaip šventinę dovaną, savo artimiesiems, kurie dar Dirvos neskaito.

2. Paraginkite Dirvą prenumeruoti artimiausius savo draugus ir kaimynus.

3. Priminkite visiems tautinių organizacijų nariams, kad jų pareiga patiemis Dirvą prenumeruoti ir kitus raginti.

4. Prisdėkite keliais aukos doleriais į fondą, kurio pinigais mes Dirvą užprenumeruojame likusiems Europoje, sergantiems ir į didelį vargą patekusiems.

Visi, kurie atsiųs bent vieną naują metinį skaitytoją, galės laimėti: rašomąją mašinėlę, radijo aparatą, už \$100.00 lietuviškų knygų biblioteką ir eilę kitų dovanų. Visi nauji skaitytojai, Dirvą užsisakydami patys ar kiti jiems užsakydami, gauna \$2.00 nuolaidos ir metams moka tik \$6.00.

Mes laukiame ir tikime, kad bendroje talkoje tuos 500 naujų skaitytojų surasime. Tik tegul gruodžio ir sausio mėnesiai būna paskirti Dirvos skaitytojų šeimai didinti.

Talką vykdydami naudokite čia esančią atkarpą:

Prašau Dirvą 1959 metais siųsti:

Pavardė, vardas _____

Adresas _____

Prašoma siųsti Dirvą užsak _____

(Duoti pilną užsakytojo adresą)

Drauge siunčiame \$..... mokėstį.

rių metu tenka vien tik pasakoti, ir tretieji — mišinys pirmųjų dviejų.

Atidus klausymas ir be neruotumo atsakinėjimas, nepraleidžiant progos paminėti turimus gerus punktus, yra teigiama savybė, rodanti susidomėjimą ir pažinimą darbo, apie kurį kalbama. Kai tenka ieškotojui pasakoti, stengiamasi iškelti ir dėmesio daugiau duoti tiems išsilavinimo ir patyrimo momentams, kurie arčiausiai rišasi su darbdavio turimu darbu.

Nežiūrint pašikalbėjimų formos, sekantieji punktai yra bendri: laikytis kiek galima arčiau teisybės, nenaudoti tamsių spalvų, piešiant buvusią darbovietę, ir vengti šeimyniškumo.

Braižytojas, kuris jautėsi ir buvo vertas paaukštinti, nuėjęs pas savo viršininką prašyti pakėlimo, susiginčijo ir tapo atleistas. Laikė pašikalbėjimo dėl naujo darbo jis nuslėpė, kad buvo atleistas, bet darbdavys pasiteiravo, ir prasilenkimas su tiesa jam atnešė neigiamus rezultatus. Antrasis pašikalbėjime su būsimo darbdaviu tai pasakė ir pajėgė tą atleidimą kapitalizuoti įrodydamas, kad jis tikrai vertas geresnio darbo, ir jį gavo.

Turėto darbdavio ir darbo draugų pavaizdavimas tamsesnėmis spalvomis nieko neprideda prie ieškotojo turimų kvalifikacijų, o priešingai, duoda įspūdį, kad tokie pat atsiliepiamai galimi ir apie būsimąją darbovietę. Pasakojimas detaliu apie ankstesnę vietą, jausminiai atsiliepiamai ir bandymas pašikalbėjimą įnešti familiarumo yra vengtinas. Santūrumas ir formalumas yra labiau pageidautini.

Laikysena turi savo svorį, kai darbo problema sprendžiama. Noras pailsėti patogioje kėdėje ir vaizdavimas abejingumo, sudarant įspūdį, kad gaus gerą pasiūlymą, bus pagaltota, neduoda gero efekto. Žinoma, pamesti pasitikėjimą savimi, būti tik gyrimosi pozicijoje ir rodyti didelį neruotumą, rūkant cigaretę po cigaretės, yra kitas kraštutinis mas.

Būna atvejų, kai priėmimo procedūra yra gana ilga. Įvairios šalutinės žinių formos, tam tikros rūšies egzaminai ir kiti formalumai, kurie pareikalauja nemaža kantrybės. Jos reikia turėti, nenorint susilaukti neigiamų pasisakymų: jei samdymo procedūroje nėra reikiamos kantrybės, jos gali trūkti ir būsimojame darbe.

Pašikalbėjimas būna sėkmingesnis, jei jam pasiruošiama. Pravartu, prieš susitinkant su numatomu darbdaviu, pasidaryti sąrašą svarbesnių punktų, kurie gali būti naudingi naują darbą gaunant. Pirmoje eilėje įtrauktini tie punktai, kurie darbo ieškotojui yra palankiausi. Antroje vietoje seka tie, kurių panašaus darbo ieškotojai gali neturėti, kas palengvins nugalėti konkurenciją. Pagaliau punktai, išpildantieji naujo darbo reikalavimus-kvalifikacijas.

NEW YORK

Amerikos Lietuvių Tautinės Sąjungos Rytų Apygardos steigiamasis susirinkimas įvyks gruodžio 13 d., šeštadienį, 4 val. po pietų, Liet. Amerikos Pil. Klubu katalpase, 280 Union Ave., Brooklyn, N. Y.

Susirinkimo programa: Apygardos steigimo aktas ir V. Rastenio paskaita: Tautininkai ir liberalizmas; 6 val. vakarienė, kurios metu kalbės LAS pirmininkas L. Virbickas.

Tik Dirvą skaitydamas sužinosi apie viso pasaulio lietuvių gyvenimą ir būsil geriausiai informuotą apie tarptautinę padėtį.

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

HILDEBRANDT PROVISION CO.

3619 WALTON

ME 1-3700

GREETINGS and BEST WISHES

CHIN'S RED DRAGON RESTAURANT

SERVING THE FINEST CHINESE AND AMERICAN FOOD

3048 ST. CLAIR AVE.

PR 1-0190

GREETINGS and BEST WISHES

FRENCH CUISINE

DUCK ORANGE — LOBSTER AMERICAINE
A VARIETY OF TOURNEDES — FROG LEGS
SAUTE PROVENCAL — PREPARED BY CHF ETIENNE

THE WAGON WHEEL

AIR CONDITIONING — AMPLE PARKING

13114 Woodland Ave. For RESERVATIONS Call LO 1-6900

GREETINGS and BEST WISHES
For a Pleasant Holiday

JORDAN CAMERA & SUPPLY STORE

3802 WEST 25th STREET

SH 1-5511

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

JACK KLUM REALTY CO.

259 East 156 Street

IV 1-2901

GREETINGS and BEST WISHES
To Our Friends and Patrons

CONCRETE PIPE CO., OF OHIO

OLD MILES ROAD

MO 3-8733

HOLIDAY GREETINGS

KATHERINE J. WELTER

REAL ESTATE

29025 Lake Shore Blvd.

WI 3-3800

GREETINGS and BEST WISHES

A. E. HACKENBURG

INSURANCE AGENCY
GENERAL INSURANCE

5215 Euclid Avenue

HE 1-4050